

BAĞIMSIZLIK
DEMOKRASİ
SOSYALİZM
İÇİN

YÜRÜYÜŞ

HAFTALIK SİYASİ HABER VE YORUM DERGİSİ-SAYI: 132-18 EKİM 1977 FİYATI: 5 TL

BUNALIMDAN ÇIKIŞ VARDIR

KAPİTALİST ÜLKELER VE ORWELL'İN "1984" Ü

Gençleri George Orwell'in "1984" adlı bir kitabı vardır. Daha önceleri kaleme alınan bu kitapta Orwell, 1984 yılında zikretilecek yöntemleri, yöntemleri açıklar ve devamların ilerinde büyük olasılıklar sahip olduğu bir toplum anlatıyor. Emperyalizmin en büyük düşmanı bu kitap sosyalist toplumları karamak için kullanılır. Şimdi sosyalist ülkelerdeki yaşam, 1984'te anlatılan yaşamın, insan haklarının durumu. Başta ABD olmak üzere gelişmiş kapitalist ülkelerdeki yaşamın, insan haklarının sürekli baskı altında olması, bu ülkeleri gelecek 1984'e yaklaşıyor.

Burjuvazi yıllardır dünden düşürüldüğü bir konu var. İnsan hakları. Özellikle son zamanlarda sosyalist ülkelerin toplumları geliştirmeye katıldığı mevsim, SSCB'nin yeni Anayasası'na somutlaşmış gelişmeler, burjuvaziyi insan hakları konusunda eskiden de "insan" kıld. Sürekli olarak sosyalist ülkeleri karamak için kullanılan "insan hakları" konusu. Sosyalist ülkelerdeki insanların ve temel haklarının dahi çiğnenmesi, ayakta silme silme olduğu söyleniyor.

İnsan hakları konusunda böylelikle yaygınlaşan koparılmış başını çeken, özellikle ABD emperyalizmi. ABD burjuvazi ve onun kalemleri, düşürülen, Amerikalı yaşam biçimini övmüş gülerken karamak bu "yaşam biçimini" sosyalist ülkelerdeki yaşamı karamak çıkarmak için eforlerini geleni yapıyor. Ama doğrular saklanmaz. Merak çuvalla sızamaz. Bundan bir süre önce Washington'da yapılan bir rapor, gerçekleri olanca açıklığı ile sergiledi. "Bireşik Amerika'da İnsan Hakları Konusunda Durum" başlığını taşıyan bu rapor, "insan hakları" konusunda dünden düşürülenlerin gerekçe bu hakları za Zafiri insan haklarını sadece gösteriyor.

Sosyalist ediller gerçekler, temel bir teorik ilkiyi de doğrularıyor. Yalnız önce Lenin tarafından edilen ediller bir ilke. En demokratik bir burjuva cumhuriyeti bile kaçınılmaz olarak burjuvazinin diktatörlüğüdür, büyük emelleri çoğaltırmaya enen bir aygıttır. Rapor, bunu rakamlarla ortaya koyuyor.

Raporun özetinde, Washington'dan sunulan raporun "insan haklarını koruma kampanyası"na destek ve çarpık bir nitelik taşıdığı belirtilmektedir.

ABD'nin sosyalist ülkeleri karamak için sürdürdüğü bu kampanyanın gerçek kendisi karşı dindirildiği

de aynı rapor belirtilmektedir. İnsan hakları konusunda sürekli olarak örnek gösterilen bir ülkenin insanları artık çeşitli sorular sormaktadır: ABD'de insan haklarını ne ölçüde saygı göstermektedir? İnsanların temel haklarından biri de iş bulmak, çalışabilmektir. Şu anda, 1977 yılında 10 milyonu aşkın işsiz bulunduğu bir ülkede bu haktan nasıl söz edilebilir? 25 milyonu aşkın zencinin karşı karşıya bulunduğu ırk ayrımcı politikası karşısında "insanların eşitliği" gibi bir temel ilkinde nasıl söz edilebilir? ABD nüfusunun yarısını ve işçisinin % 40'ını oluşturarak kadınların çoğunun hakları ne olacaktır? İnsanların elektronik aygıtlarla adım adım izlendiği, CIA, FBI gibi örgütlerin telefon konuşmalarını dinlediği, mektupları açtığı bir ülkede nasıl bir "öçürlük" vardır?

Washington'da yayınlanan raporun özünü şu cümlelerle bitiyor:

"Bu gerçekler ve belgeler okuyan sığıduya sahibi her insan, hangi siyasal inancı taşıyor, Carter'in insan hakları konusunda sürdürdüğü kampanyası karşısında titizleniyecektir. Sığıduya sahibi insanlar, Carter'in en başta kendi ülkesinde insan haklarını koruyucu tedbirler almaması istiyor. Bir aygıt tekelinde tutulan hakları milyonlarca Amerikan yurttaşına tanıtmaması istiyor."

Gerçekleri de şu anda ABD'de işçilerin sayısı 10 milyon dolayındadır. Resmen kayıtlara geçmeyen genç işçiler de gün örneği alındığında işçi sayısı 15 milyona bulmaktadır. Zenciler, Portorikliler ve Meleksik kökenli gençler ve öteki etnik azınlıklardan olan gençler arasında ise işçilerin oranı % 40-60 arasında değişmektedir.

İşsizliğin yanı sıra kadın-erkek eşitliliği de birçok alanda gülmeye müsaittir. Resmî istatistiklere göre ABD'de işçilerin % 40'ını oluşturarak kadın işçilerin kadınlara ücretleri, erkek işçilerininin % 57'dir altıdır. Tabii zencin kadın işçiler ve diğer etnik grupların mensup kadın işçilerin ücretlerinde de oran daha düşüktür.

İşsizlik açısından diğer kapitalist ülkelerde de durum pek farklı değildir. İşsiz sayısı İngiltere'de 2 milyonu aşmaktadır. Japonya'da 150 bin, Fransa'da 900 bin, Almanya'da 100 bin, İtalya'da 800 bin, Kanada'da ise 700 bin kişi resmen işsiz durumdadır.

ABD'de çoğunluğun diğer bir durumu daha dikkat çekici olabilir. Belirli ölçülerde bu ülkede gelir düzeylerine göre bir "yoksulluk sınırı" saptanmıştır. Gelirleri bu düzeyin altındaki kişiler "yoksul" sayılmaktadırlar. ABD'den bundan iki yıl önce yoksulluk sınırının altında bulunan insanların sayısı 26 milyonu aşmaktadır. Bir başka deyişle toplam nüfusun % 12'si yoksulluk sınırının altındaki bir gelir düzeyinde bulunmaktadır.

Resmî yoksulluk sınırının tam üzerinde ya da bunun az bir miktar üzerinde olanların sayısı ise 11 milyondur. ABD'de büyük oranlarda yavaş işçilerin yanı sıra, iş bulup da çalışabilecekleri önemli bir bölümü ise yukarıda sözü edilen durumda kalmışlardır. ABD nüfusunun 30 milyonu ularan bir kesim yoksulluk sınırının altında, yoksulluk sınırında ya da bunun biraz üzerinde yaşamaktadır.

"Soğuk savaş" döneminde ABD'de "başka türlü düşünceler" üzerinde baskı ve koruyucu araçlarla bir bir aygıt oluşturulmuştu. Yalnız bu aygıtın işlevi, son edilen dönemden sonra değişti. Bugün Carter "insan hakları" adına mangalı sil bırakmaz, bu baskı aygıtı işlenmektedir. Ağaçkakaı rakamlar bu aygıtın ne denli "etkili" bir ölçüde işlevini göstermektedir.

1953-73 yılları arasında CIA 250 bin mektup açmış, okumuş ve bunları fotoğraflarını çekmiştir. 1,5 milyon ABD vatandaşları CIA tarafından işlenmiştir.

1947 den 1975 yılına dek, Ulusal Güvenlik Ajansı telgraf şifrelerinden milyonlarca yurttaş tarafından gönderilen telgraflara ift kuyumuş ve bu telgrafların metinlerini ilgili kurumlara göndermiştir.

1966-1971 arasında ordu istihbaratı 100 bin ABD yurttaşını işlenmiştir.

Son zamanlarda açıklığı karıştığı gibi, telgraf ve mektupların açılması, bunların metinlerinin gerçek kuruluşlara gönderilmesi işlemi günümüzde de devam etmektedir. 1976 yılında ABD senato komisyonunun bir raporunda da belirtildiği gibi CIA sürekli olarak toplumdaki çeşitli grup ve örgütlere ajan sokan bir kuruluş haline gelmiştir.

Yine CIA hiç bir yasal hakkı bulunmadığı halde, "kaos operasyonu" adı verdiği bir hareket sonucu da 300 bin ABD yurttaşını bilgisayar ile incelemeine tabii tutmuştur.

Aynı raporda, milyonlarca ABD yurttaşının gerçek anlamda "halksız, hukuksuz olduğu", "ikinci derece vatandaş" muamelesine tabii tutulduğu belirtilmektedir. Raporu buna kanıtlayan yüzlerce örnek verilmektedir. Örneğin ABD'de genel olarak aludığı gibi, zencilerin hakları, beyazların gelirlerinden iki kat daha düşüktür.

"Sınır dışı olanlar" ülkesinin yurttaşlarından % 90'ya hastanelerde tedavi görme olasılığı sahip değildir. 7 milyon Amerikan alması ise en zeki greksimlileri bile karşınamayan konularla olmaktadır.

Washington'un resmî çevreleri bu karantik tablolara güvenmezlik gösteriyor, aynı zamanda başka ülkelerde "insan hakları derdi" vermeye kalkıyorlar. İnsan hakları havarisi yapmaya kalkıyorlar. Ama artık bu slogan ters tepmeye başladığı görülmüyor.

Balkan tamımı bir gazetecisi vardı: George Orwell. 1984'nin mütemmel topumu ile ilgili ola bık bir kitap yazmıştı. Kitap totaliter bir yönetimden yinede çok geniş olanaklara sahip olduğunda ne tür kişilerle düğünce ve devamların bile adam anlamı üyeyebildiğini söz ediyordu.

"Soğuk savaş" döneminde bu kitap sosyalist ülkeleri karamak, oradaki yaşamı "totalitarizm" için kullanıldı. Oysa bugün kapitalist ülkelerdeki durum, Orwell'in anlatılardan daha çok benziyor. Daha çok benzediği için insan hakları konusunda bu kaba yaygara koparıyor. Bu kadar yaygara koparıldığı için de silah artık tersine tepmeye başlıyor.

TÜSTAY

YURUYÖS

HAFTALIK SİYASİ HABER VE YORUM DERGİSİ

Yayıncı: Feriit SAKALIN • Genel Yayıncı: Yılmaz ÖZKAN • Önemli Sakalısız • Yazı İşleri Müdürü: Metin ÇULHAĞOĞLU • Tasarım, Sanatçısı: Bülent ARITANLI • Yönetim Kurulu: ANKARA: Tel: 17 45 81 • İSTANBUL: BÜYÜKSAĞIRCI Mah. 21/3 Çarşıbaşı/İSTANBUL Tel: 26 35 67 • ABONE KOSULLARI: Yıllık: 220 TL, 6 Ay: 130 TL, 3 Ay: 70 TL. Posta Çekli: YURUYÖS Dergisi 100234 • İLAN KOSULLARI: ANKARA: 15 000 TL, AYRILIK: (Görsel Beyaz): 12 000 TL, (Siyah Beyaz): 8 000 TL. İletişim: Ankara: 40 TL, Yazın İletişim: 50 (İstanbul). • ASKİ: Daily News Web-Graf Tasarım • Kağıt Gözetim: İstanbul NİVAZİ ÖZÜLLÜ

“SOLDA BUNALIM” TEORİSİ yürüyüşü

Türkiye sosyalist hareketindeki gelişmeleri açıklamaya yönelik görüşler, dönü ve bugünü ile ilgili bir gelişme gösteriyor. Dön, “solun bölünmüşlüğü” teorisi vardı. Bugün de var. Ama “solun bölünmüşlüğü” giderek daha “bilimsel”, daha “diyalektik” bir içerik kazanmaya başladı. Yavaş yavaş adı da değişiyor: “Solda bunalım” oluyor.

Bugün, “solun bölünmüşlüğü”nden çok, “solun bunalımı”ndan söz ediyor. Artık bu görüş “tutumya” başladı. Bu görüş, göre de, Türkiye’de bugün yaşanan politik karşın temelinde hem sağın, hem de solun bir bunalım içinde olması var. Daha ötesi de var. Bunalım içindeki güçler sağ, solun da bir bunalım içinde olması sayesinde kendi kesin çöküşünü engelleyebiliyor.

Görüntüyü açıldığında izlenimini veren her görüş bilimsel olmaz. Bilimsel görüşün, görüntü ile birlikte özü de açıklayabilmeli gerekiyor. Görüntü ile bu görüntüye kaynaklık eden öz arasındaki ilişkiyi sağlıklı bir biçimde kurabilmeli gerekiyor. Ortaçağda, kadınların hamileliği ile ormandaki tavşanı aynı arada bir “işki” gözlemledin. Ama kadınların hamileliğini ormandaki tavşanı sayışı ile açıklamak mümkün olmadı. Bugüne dek bunu kimse başaramadı.

Önce görüntüye bakmak gerek. Görüntüde, 1969 sonrası ile 1975 sonrası soldaki karşın doruğuna ulaştığı zaman kesitleri, Türkiye sosyalist hareketini açıklamaya ve anlatmaya çalışan bazı aydınlar, bunda birleşiyorlar. Hatta 1970’in sonları ile 1977’yi, soldaki karşın doruk noktasına ulaştığı yıllar olarak ilan ediyorlar.

Tersini söylemek de mümkün. Şöyle: Gerek 1970 yılı, gerekse 1977 yılı örgütlü sosyalist hareketin önünün ilerisi açısından en açık olduğu yıllar. Karşın bir “bunalım” arındıkları temel gerekç bu Türkiye’de sosyalist hareketin özü, hiç bir dönem 1970’teki ve 1977’deki kadar açık olmadı. Hiç bir görüntü bu temel gerçeği gözleyemez.

1970, Türkiye’de örgütlü sosyalist hareketin kendi iç tükânınlığına aştığı, bilimsel sosyalist çizgiye daha kesin oturduğu yılı. Türkiye İşçi Partisi’nin 1970 yılındaki 4. Büyük Kongresi bunun en açık göstergelerinden biri. Bu nedenle 1970 yılı, görüntüdeki bütün karşın karşı, sosyalist hareketin subjektif etkisiz ve güçsüzlükleri büyük ölçüde aştığı yılı olarak tanımlamak mümkün. Yine bu açıdan, 1970 TİP’inin, 1965 TİP’inden nite anlamda daha güçlü olduğu düşünmek de mümkün. 1977 yılının en çarpıcı özelliği ise daha çok nesnel koşullarda ortaya çıkıyor. Başka bir deyişle, partinin subjektif gücü bir yana, Türkiye’de sosyalist hareketin özü hiç bir dönemde bugünkü kadar, 1977’deki kadar açık olmadı.

Burjuvazi bunu bilmiyor mu? Burjuvazi böyle dönemlerde eylemsiz ve pasif kalabilir mi? Ne 1970’de pasif ve eylemsiz kaldığı ve bugün kalıyor. Burjuvazi geçmişi öğrenmiş, bugün de alıyor. Burjuvazi bu dönemlerinde, her türlü sapanada da büyük yarar sağlıyor. Örneklere dönecek olursak, bugün de görüldüğü. Bu örneklere anlayabilmek için ise 1960 ve 1973 sonrası önemli ve belirgin bazı özelliklerine dikkat etmek gerekiyor.

Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Behice Bozay, Türkiye’de sosyalist hareketin gelişiminde iki önemli döneme dikkati çekiyor. Birincisi 1960 sonrası dönem. Diğeri ise 1973 sonrası. Burjuvazi, her iki dönemde de, kullandığı biçimi ve yöntemleri farklı olmakla birlikte, sosyalist hareketi karşı aynı şekilde kullandı: “Partiyi işçi sınıfı içerdiğinden soyutlamak” ve sosyalist hareketin aynı ve bağımsız örgütlenmesine karşı çıkan görüşlerden sonra dek yararlanmak.

MDD ve onun Türkiyeleştirilmiş biçimi, kişilerin öznel niyetleri ne olursa olsun, burjuvazinin her iki dönemde yararlandığı başlıca silahlar arasında. Burjuvazi, her iki silaha da, işçi sınıfının siyasi örgütlenmesinin ve bu örgüt-

lenmenin güçlenmesinin karşını çıkardı. Birinci dönemde, toplumdaki ilerici ve “zinde” güçler ittifakı atacak, işçi sınıfı örgütlenmesinin yolu ondan sonra açılacaktı. İkinci dönemde ise sosyalist örgütlenmenin karşını CHP silağı çarardı. CHP güçlenecek, ittifakları atacak, sosyalist örgütlenme ise ondan sonra başlayacak ve güçlenecekti.

Silahın birinci dönemdeki kullantısı işçi sınıfının dışında “cephe”lerle, “zinde güçler”le, MDD’ciik akım ile gerçekleşti. İkinci dönemde ise işliki, “zinde güçler” yerine, CHP ile İDD’ciik arasında kuruldu.

Kişilerin öznel niyetleri ne olursa olsun, bunların burjuvaziye yaradığına hiç kuşku yok. Yine kişilerin öznel niyetleri ne olursa olsun, hatıranı hatırayı doğrudan, sapanının yeni sapanlara kaynaklık ettiği de bir gerçek. Dön böyle oldu. Bugün de böyle oluyor.

Türkiye’de, sınıfal özü aynı olmakla birlikte, gözün, birleşik teorik hareketlerin palazlanması, politik biçim olarak Batıdakiinden farklı bir özellik gösteriyor. 1971 öncesi gözün, “inkarın inkarı” olarak palazlandı. “Devrimci görüşlerin birliği” sözü kuruldu. Cephe ortakları inkarın için sosyalizm sözüğü yasaklandı. “Milli burjuvazi” ortakları arasında katıldı.

Bunların tamamı kağıt üzerinde oldu. Daha sonra bunların yalnızca kağıt üzerinde kaldığını görenler, “inkar”ı başlattılar. Önce savundukları ve inandıkları görüşlerin gerçeklerden ne kadar uzak olduğunu gördüler. Sonra “inkarın inkarı”na başladılar. Birleşik teorizmi ortaya çıktı. Müttelikleri inkar etmekten en çok çekinenler “müttelik”leri en çok inkar eden kişiler oldular. CHP’iler de, diğer “zinde” güçler de en çok bu cepheçilerin eylemlerinden ürker, korkar oldular.

Kağıt üzerindeki birlikler 1975 sonrasında da ortaya çıktı. “CHP ile seçimlerde güçbirliği” kuruldu. UDC ortaya çıktı. “İleri demokratik düzen yolunda adınlar atıldı.” Sonra bunların da ne kadar kağıt üzerinde kaldığı ortaya çıkmaya başladı. Yanlı, yeni yanlışlar doğdu. Doğruyu inkar edenler, zamanla inkar araçlarını da inkar etmeye başladılar. Bugün, birleşik teoride ve yersiz güç kullanımının bu inkarlar arasında da rahat bulduğu görüyor. “Müttelik”leri en çok inkar edenler, yine bu yeni cepheçiler oluyor.

Bütün bu gelişmelerin, örgütlü sosyalist hareketin nesnel ya da fişel olarak önün en açık olduğu dönemlere rastlamasına dikkat etmek gerekiyor. Türkiye İşçi Partisi’nin subjektif yeterlilikleri aştığı, önünün açıldığı 1970 yılı, eski cepheçilerin başbuğuk ordu haline geldiği, “soldaki karşın”ın da görüntüde doruğa ulaştığı yılı oldu. Bugün, sosyalist örgütün belirli bir oturmuşluğa ulaştığı, nesnel birlik olarak da önünün çok açık olduğu 1977 yılı, yeni cepheçilerin tam bir başbuğuk ordu haline geldiği, “soldaki bunalım”ın doruğuna çıktığı yılı oluyor.

Anak, her iki dönemde de sosyalist hareketin önündeki açığı tek ve yeterli bir olarak almamak gerekiyor. Çünkü Türkiye burjuvazisi 1971 öncesi “soldaki karşın”dan yararlanarak, bu karşın içindeki sağlıklı gelişmeye de frenledi. Bugün ise “soldaki bunalım”dan yararlanarak, bunalım içindeki işliki anti-komünizmi yaygınlaştırarak boğmaya çalışıyor. Dön, sorumsuz eski cepheçilerin “inkar”ları burjuvaziye yeni malzemeler sağlıyor. Bugün aynı dercede sorumsuz yeni cepheçiler, anti-komünizmi için, işçi hareketinin beklemesi için kullanılabilir. Yeni burjuvaziye için malzemeler hazırlıyor. Yeni “soldaki karşın”lar oluşturuyorlar. Özgür sosyalist hareket, öndeki açığıktan yararlanabilmek için bu tür girişimleri karşı da sonuna dek mücadele etmek zorunda. Hem anti-komünizmin yaygınlaştırılması, hem de sendikal hareketin ilüde edilmiş girişimlerin karşını en büyük görev ve sorumluluk, örgütlü sosyalist hareket düşüyor.

ŞAŞIRTMACA ORTAMINDA KAPİTALİZMİN SERUM UYGULAMASI

Kitle eylemlerine doğru...

SORUMSUZ SORUMLULAR VE BURJUVAZİ

DİSK'teki son gelişmeler, Türkiye'de yoğun bir anti-komünist kampanyanın başlatılması için neden oldu. Burjuva basını, gerici-faşist basın hergün sayfa larını DİSK'teki gelişmelere ayırmıyor.

Burjuvazinin planını anlamak güç değil. Burjuvazi, yaratılan yoğun anti-komünist kampanya ile genel olarak sosyalist hareketi güçsüz düşürmek, özel olarak da ilerici sendikalar hareketi likide etmek, onun beklenmiş özelliğe nazik bir dönemde kırmak istiyor. Çabalar, kampanyalar buna yönelik.

Sosyalistler, burjuvazinin bu girişimlerine karşı varoluşları ile dikilmek zorundalar. Yıllarca tezgahlanıp bu dönemde piyasaya sürülen anti-komünist hareketi karşısında ödünlemez mücadele vermek zorundalar. Burjuvazinin, artık savcılar görevde çağırması kadar işi vardırın kudamış kampanyasını karşısında yıkılmadan ayakta durmak zorundalar.

Ama hiçbir şekilde bu gelişmelere karşı tutan sorumsuz sorumluların günahelemlerini paylaşmak, onlara arka çıkmak zorunda değiller. Bunlar unutulmaz heryanırlar. Çünkü dünyanın her yerinde ve her zaman burjuvazinin saldırılarına karşı çıkış, bu saldırılar için elverişli zemini hazırlayan kariyerist-makya-velist sözcüklere karşı çıkıştan ayrılmadı. Bu ikisini birlikte yürütmeyi hareket her zaman bildi. Çünkü ikisini birlikte yürütmede, sorumsuzluktan kaçınmak olancağı hiçbir zaman ve hiçbir yerde bulamadı.

Artık ilkokul mantığının modası da geçti. Burjuvazi kime neyi yorsa doğru hakaret eder. Çünkü ilkokul mantığı. Sosyalist sorumluluklarının gereğini eleştiri ve uyarı ile yerine getirenlere yönelttik "burjuvazi ile aynı paralele diğme" suçlaması hayattadı. Kimseyi inandırmıyor.

Rus sosyal demokratları naradıkları elektririkten, Çarlık ve Rus gerici-liği ile "aynı paralele" diğmede. Terakke burjuvazinin hareketi sorunu-ğışimlerine kökten çözümü böyle buldu. Türkiye sosyalist hareketi 1971 öncüsünün bireysel terörcülerini elektririkten-komünizmi ve MIT ile aynı paralele diğmede. Bugün de diğmediyor. Çünkü burjuvazinin hareketi yanlış kanallara sürüklemesine ancak böyle karşı çıkılabilir.

Sosyalist hareket, burjuvazinin anti-komünist kampanyasını etkisiz bırakmak, sendikalar hareketi likide etmek girişimlerini boşa çıkarmak için varlığını geliştirecek. Bundan kimsekinin kuşkusu olmasın. Ancak sosyalist hareket bu mücadelede, sorumsuz sorumluları etkisiz bırakarak yerine getirecek. Bundan da kimsekinin kuşkusu olmasın. Sosyalist hareket, burjuvaziye karşı mücadelede kimsekinin günahelemlerini taşıyamaz durumda değil.

Ağır hayat pahalılığı emekçi kitleleri yakıp kavururken ve faşist baskı ve uygulamalar yaygınlaşırken, siyasi yaşamda sistemli ve çeşitli bir karşılık sahneye konmaktadır.

İkinci MC'nin çıkışımsı heredeylemiş mistic bir bekleyle ve terakkü ruhuna bürünen ama muhalifet CHP'nin yanısıra AP'deki huzursuzluk söylentileri de, dikkatleri kör bir noktaya toplamak hedeflerine varmaktadır.

Yaşam, hergün artan fiyatlarla, emeğiyle geçinen kitleler üzerinde dayanılmaz ölçülerde vurmaktadır.

İkinci MC, büyük sermayenin, işçi sınıfına ve emekçi tabakalara yönelttiği ekonomik saldırının kararlarını parça parça ve pervasızca uygulamaya sokmaktadır. Devletin parsellemesi, faşist baskıları sistemli bir şekilde yaygınlaştırılması, faşist kadroların oluşturulması, sona hit verilmesi görülenmiş boyutlara ulaşmıştır.

YENİ UMUT-BİLGİÇİN İSTİFASI

Bütün bunlara karşın, güçler, ilgi ve dikkatler şu noktalara çekilmiş gönmektedir:

- AP'deki karışıklık.
- MSP'nin gayri ciddi işleri.
- AP tabanının MHP'ye kayması.

Geçtiğimiz Cuma günü Milli Savunma Bakanı Saadetin Bilgiç'in istifası etmesi ile alandaki inçir çekirdeğini doldurmayacak CHP "umut" larının yoğunluk kazancığı belli olmaktadır.

Ancak AP'deki durum değişikliği, nereden bakılırsa bakılın hiç de ikinci MC'nin geleceğine ilişkin "umut"lara hak verecek nitelikte değildir.

Saadetin Bilgiç, bakanlık yerine AP'de öğüt işlerini bakan Genel Başkan Yardımcılığı görevini tercih etmiştir...

Olası gelişmeler öyle gönmektedir ki, Demirel'in AP'deki "yararlan" umurları yeni saldırıya ve ümlerle dağıtmasıyla gelişecektir.

Burjuva basını adeta derin bir amuf icoduşuyla kitlelere uygulanan tam işininin yarattığı acıyı dağıtmak yolunda adet bir "ovaştırma" taktiği sürdürmektedir.

İLGİNÇ ÜÇGENLER

AP'deki huzursuzluğun ele alınıp biçimi ve yalana yapılmaması, "belli yarımlar belki yarandas da yakın" bekleyleyle kitlelerin hayat pahalılığı yüküne alışılması amacını mı gütmektedir?

Bütün bu tablonun yanısıra, DİSK üst yönetimi düzeyinde meydana gelen gelişmeler, büyük sermayenin, kitlelerin on dayatırı bir potansiyelle sahip oldukları dönemde, DİSK'le kolaylıkla ilişki tı-vaştırma olanağını elinde bulundurdu-ğuna kanaat olabilecektir ibrettedir...

Nesnel olarak bu olgu, gelişme ve olaylarla sınırlanmış bulmuyor.

Temelde çok net ve çarpıcı bir görünüm taşıyan DİSK olayı, karmaşık bir çerçevede çarpıklık ko nedyanı olarak kamuoyuna sunulabilmiştir.

SENDİKAL ALANDA

BURJUVAZİNİN MAYINLARI

Türkiye burjuvazinin, işçi sınıfının ekonomik ve siyasi mücadelesi karşısında çok titiz, çok dikkatli ve hepinden de öte bastıran bu yana çok deneyimli olduğuna kuşku yok. Türkiye burjuvazinin, bütün güçsüzlüğüne rağmen, politik olarak, işçi sınıfı hareketi karşısında çok usta ve deneyimli olduğu şu günümüzde, Bunun önekeri 1920'lerden bu yana görülmüyor.

Ama burjuvaziye karşı mesafe alması mümkün olmazdı. Burjuvazi, önce işçi sınıfının sendikalar hareketine mevzi terketmek, gerilemek zorunda kaldı. Ama gerileken, terkettiği alanı bitümlü ile boş bırakmadı. Braktığı alanı "mayınlayarak" geri çekildi. İşçi sınıfı hareketi, sendikalar alanında mayınların bir alan buldu. Burjuvazi zaman zaman bu mayınları patlatıyor. Düğmanına terkettiği alanda, mücadelenin henüz bitmediğini gösteriyor.

Burjuvazi, terkettiği mevzilerde işçi sınıfının politik hareketi ile sendikalar hareketinin birleşemesi için kendinden gelen çabayı gösteriyor. Burjuvazi için önemli mesele bu. Yılların bundan olacağını işi biliyor. Bunun için de bakılmıca kutlamıyacağı girişim, göre alamıyacağı oyun yok.

Bugün ortaya çıkanlar, burjuvazinin sendikalar alanında braktığı mayınları patlatmanın yalansa önceki bir süre, bugün başlamadı. 1971 öncesinde de ilginç gelişmeler oldu. Politik hareketin güçlenmesi döneminde sendikalar alanındaki mayınlar, hareketi bölme için kullanıldı. Daha sonra hareket bölünemeyince, bu kez mayınlar, sendikalar hareketi politik hareketten koparmak için kullanıldı.

SOSYALİST SENDİKACILAR DİSK'TEKİ GELİŞMELERİ DEĞERLENDİRİYOR

● DİSK'teki son gelişmeler, son günlerin en çok tartışılan konuları arasında. Ortada kavranan gerçek nedenini anlayamayanlar var. Kavranan özünü, olduğundan farklı göstermeye çalışanlar var. Herkes olayı kendi yönüne çekmeye çalışıyor.

DİSK ve DİSK'teki son gelişmeler konusunda söz söylemeye en yetkin kişiler, hiç kuşkusuz DİSK'e ve DİSK'in gelişmeye yıllarına, emeklerini veren sosyalist sendikacılar. DİSK üst yönetiminin hüsnına şu ya da bu biçimde uğrayan sendikacılar. Bunlar geçenlerde görüşlerini GÖREV Gazetesine açıkladılar. DİSK'teki gelişmeleri değerlendirdiler.

BURJUVAZİYE TESLİMİYETİN PERDESİ

Diğer Doğu, DİSK'in eski yönetime kurulu işyerlerinden biri. Petrol ve Kimya İşçileri sendikası eski başkanı. Doğu'yu YURUYS okuyan yakından tanıyan. Diğer Doğu'ya, sendikacı ve arkadaşlarından yönelik saldırı girişimlerini YURUYS'te defalarca yer aldı.

Doğu, GÖREV gazetesinde yazdığı değerlendirmede, önce DİSK'in CHP'nin etkisindeki olayları örtünme amaçlı, perdelenmek için kullanılan ve bugün kavgaadık taraflardan biri olarak görünün bir grubu tanımlıyor.

"Önce, bir vitrin (!) oluşturuldu. Bu vitrinde, adı sosyalist çukuru uzmanlar, uzmanlar, teknisyenler yerlerini alırdı. Bunlara stabiliteyi yetkileri verildi. En ileri, en hızlı seyri yapıp söylediler bunlar. Hizmet ettiklerimizi de küfür de dahi... Doğu karyerist ve siyasetçi kendi kalışının her iki kadar varan, ayrılan diye konuşmaya kalktı. 12 Mart'tan itibaren laborajın girişini işyerinde burjuvazinin işçi sindirimi politik hareketini yeniden yapılmak, sendikacılar ve yönetsimlere karşı görevi yapmaya başladılar. İste ki bu iş kriterleri, kamyoncu ve işyeri her iki kamyonu önünde her iki DİSK'in devinim istenmiş sendikacılar, hem de işçilerin politik hüsnü, ka- nasızlık ve bütün sorunlarda da politik hüsnü sendikacılar yönetiminin sağlayacağı masajlar olarak kullanıldılar."

KAVGA YENİ KAVGASINI

Diğer Doğu daha sonra DİSK'teki kavranan perdesi ve temel nedenlerini açıklıyor. Gazetede ve konuşmalarında açıkladığı sözlenenler ise, bu kavranan temeldeki bir kavga simülasyonu vurguluyor.

"Bunlar kavga ediyorlar. Bu ne kavga? Bu kavga, güvenilmezlik tehdidi gibi, ilerleyen gerçek kavga değil. İlerleyen gerçek kavga, sonunda taraflardan birinin

rinden farklı olur. Kavga şu: Taraflardan biri, dış görünümü temin için kullanılan yöntemleri terk edilmeli, buna kurum kalmadığını savunuyor. İkinci nedenden savunuyor bunu. Birincisi, bu günümüzün temin metodunun yönteminden, burjuvazinin hiç değişim bir kanadının rahatlatıldığı olduğu için. İkincisi, bu yöntem uygulananmasında kullanılan araçların, kontrol- den çıktığı, yöneticiler arasında taraf tutar hale geldikleri, bunun da burjuvazinin kolları için tehlike teşkil edebileceğini gündelik için. Bu düşüncelerle de, artık vitrindeki göstermelik MALLARA kurum kalmadığını, vitrinin boşaltılarak, gerçek MALLARIN ter- gişlenmesi istiyorlar.

"Taraflardan diğer, bunun akını düşünüyor. Bü- tün mahsuratları rağmen, kendi örgütlerinin taban ya- pısı gereği, onun bir müddet daha sürmektен yana. Tabii, taraflar meydana gelen kişilerin kişilikleri ve geçmişleri bakımından birbirlerini her an madik atman söz konusu. Karşılıklı güven yok. Bu da, her bi- rini kendi yerinden ediyor ve tedbirler alıyor. Kusur kavga, kişisel çıkarlar, kişisel hesapların kavran. Bu arada diğer tarafların da güven, ne güven. Zaten bunlar- ın bazılarını, bu işi gerçekleştirilmek için oradalar."

İŞÇİLER TABANDAN BÜTÜNLEKLERİNİ KURUMALDIRILAR

Diğer Doğu, daha sonra işçilerin kurumal ma- kezen tutumunu açıklarken de şunları söylüyor:

"Özellikle işçiler "ben şu taraftan adanmışım, ben bu taraftan adanmışım" diye işçi bölünüşü birbirlerini düşündürüyor. Zaten bunlar da bu kadar. Bu arada diğer tarafların da güven, ne güven. Zaten bunlar- ın bazılarını, bu işi gerçekleştirilmek için oradalar."

Diğer Doğu, daha sonra işçilerin kurumal ma- kezen tutumunu açıklarken de şunları söylüyor:

"Özellikle işçiler "ben şu taraftan adanmışım, ben bu taraftan adanmışım" diye işçi bölünüşü birbirlerini düşündürüyor. Zaten bunlar da bu kadar. Bu arada diğer tarafların da güven, ne güven. Zaten bunlar- ın bazılarını, bu işi gerçekleştirilmek için oradalar."

SORUNLULAR BELLİDİR

Selim Mahmutoğlu, Maden-İş'in Bursa'da kök salmasına, tutunmasına büyük katkıları olan, buna rağmen bugün kavga olaylarının ortaklaşa kurultarı ile önce Bursa'daki sonra da Maden-İş'teki görevini bırakan sosyalistlerden biri.

Mahmutoglu şunları söylüyor:

"İleri sendikacılık hareketinin ilkelerine aksi kavga bağlı sosyalist sendikacı yöneticiler ve işçiler hedef alan faaliyetleri uygulamalarıyla DİSK'teki bağinkini kurma- sını gündelik yaşamı bilmeyen, duyurmayan davranış- ları."

"Sosyalist sendikacı yöneticiler ve işçileri faaliyet etmede bir bölünme olarak devran DİSK üst yönetimi- nin, bugün hangi amaç uğruna işçi ayrışma olabileceğini anlayabilmek için, bilimsel sosyalizmi çıkarıcı edinenlerin bugüne kadar DİSK hakkında söyledikleri- ne, buna karşılık DİSK üst yönetiminin yaptıkları- na ve halen işi bağlı da olsa yapmakta olduklarına bak- mak kafidir."

"Karşılıklı birbirlerini, basın demecilerle, top- lanılarda birbirlerini suçlayanlar, birbirlerinin kritik konuşmalarını ortaya çıkaranlar, pratikte DİSK'i me- dana getiren sendikacılar da kendileri içinden bölünme- ne, fikirler dağıtımına yol açacakları yerlere kök- lenmişlerdir."

EHVENİ ŞER DÜŞÜNCEŞİNE YER YOK

Mahmutoglu daha sonra karyerist ve makya- vül çıkarıcılar konusunda şöyle kavga taraflarından birinden birine ağız koyma düşüncesinin sakatlığını eleştiriyor:

"Grupçu ve kişisel çıkarları veya ehveni şer düşünceleriyle bir tarafın yanında saf tutmak, yeni bir yarıya atanarak çıkartılır ki, bu durum, DİSK'e, işçi sınıfımıza ve bilimsel sosyalizme ihanet olacaktır."

"Bu tarafların birbirlerini işçilerin, bugüne du- runcunda onun öngüne olan insan ve sosyalizmin azala- bilmesi ve yönetimi dışındaki yerinde sendikacı de- vletime bir kolaylığı, aynı zamanda yanlış bir yöle edilebilir. İlerletile, sosyalistler diğer görev, aynı şekilde ama doğru olan öngüne kalması işçilere anlatılmak, inandırılmak gibi. İleri, sosyalist işçileri, namuslu işçileri her kaşemede yönetime getirmişlik. Bugünkü üst yönetiminin anti-demokratik uygulamaları, bazı iyelerle anlaşır ileri, sosyalist işçileri işten atarak veya öngüne ileri, ileri ileri, bu doğru muadelden vazgeçmek için gerçek potensile- me."

"Üst yönetimin tamamının ve onların yanında birliçli olarak saf tutanların DISKY getirdikleri bugünkü durumdun kurtarmanın ve iletici sendikalar hareketinin gereği budur."

KULLANMAK VE KULLANILMAK BİRBİRİNİN İKİZ KARDEŞİDİR

GÖREV'e görevlerini açıklayan bir diğer sendika lideri ise Sosyal-İş sendikası Genel Başkanı Özalp Kocaoğlu.

Kocaoğlu de karga edenlerin ayrılığını değil birliğini vurguluyor. Yanıtılmaya çalışılan tezisine, söz konusu olan "İleticilerle gericilerin kavşan" değildir. Kocaoğlu'nun görüşleri şöyle:

"Bugün işiye hükümlü gibi görünen yönetsimin, aralandığı uyumsuzluk; öne çıkarılan ve çıkarılmak istenen nedenler değildir. Kesinlikle bu uyumsuzluk İleticilerle, gericilerin kavşan da değildir.

Bunlar dışı tüm olarak, ÜDÇ'de birliktirler. "İçli sınıfın ekonomik-demokratik mücadelelerini burjuvazinin kurduğuna katılmakta birliktirler.

"Tasfiyecilikte birliktirler, "DISK adı değişsine sendikamız DISK'e katılmı" diyorlar, DISK Genel Başkanlıklarına önermede ve seçtimizde birliktirler.

"Kumar oynanmadaki birliktirler. "V. Genel Kurul kararlarına açıkça ters DISK-KENT'te birliktirler.

"Bir hatırlık suda futuna koşanlar DISK UZ-MANLARINDA (?) birliktirler.

"Kasası plâk adına ne varsa birliktir. Hiç bir dinin bu konulardaki bir tek muhaliflerinden bahsedemez.

"Tüm bu birliktirlerin gerekçesinde de birliktirler. İçli sınıfın ekonomik-demokratik mücadelelerini; örgütsel bağlanışlığı kalsın, ekonomik mücadeleyi küçümeyen, yokayan, ama "birliçliği" öne çıkararak olaylarıcağın bir yapı ile, içli sınıfın bilimsel sosyalist politik hareketinin üzerine engel koymakta.

"İşte bugün tüm bu İleticilerle sınıfımızın sorununu almamız nitelişini oynuyoruz.

"Uyutulmaz, kullanılmak ve kullanılmak birliçtinin ikiz kardeşidir."

"Ancak DISK tabanında herşeye rağmen gelişen sosyalist hareket, gelişmelerin pratiğinde edindiği önemli deneyimlerle bu 'uyan içinde uyan' tara dur diyorlar.

"Bütün açıklığı ile belli olmuşlar ki, DISK ÜST YÖNETİMİ ve DISK ayrı ayrı gericilerdir.

"İçli sınıfımızın İletici sınıf ve kitle öpünü DISK nitel ve niteliği ile burjuvazinin oyunlarına ve DISK üst yönetimine gâlip gelecektir."

DISK ÜST YÖNETİMİ VE DISK AYRI AYRI ŞEYLERDİR

Mustafa Aktulga, DISK'e bağlı Keramik-İş sendikası genel başkanı. Aktulga, dar gruplar çıkarılmı, küçük burjuva katmanlarının, sosyal demokrat kaygılığın sızdı sızarak tasfiyeciliği geliştirdiği, bu tasfiyeciliğin de DISK'e bugünkü formuna yol açtığını belirtiyor.

Aktulga, sosyalistlerin DISK'ine tasfiye ile ortaya çıkan boşluğu çökar ortaklaşa yeni bir kavuş ve uğruş platformu yaratmış vurguluyor. Aktulga daha sonra şunları söylüyor:

"Toplumal muhaliflerin bölünüşüne her zaman kından daha çok İhtiyaç duyulan bir ortama DISK gibi bir örgütlü parçalamaya çalışmış getirmek, ne sebep gösterilene başkalarının burjuvazinin ekineğine yağ sürmekten başka, formamakta olan faşizm nitelişini önemli engellerden birini yok etmekten başka bir şey değildir.

GELİŞMELERİN KÖKENİ 1970'E DAYANIR

DISK'te sosyalistlerin tasfiye hareketinin ilk defelerinden biri olan "Yurtun-İş sendikasının eski genel sekreteri ve DISK yönetimin kurulmasını eski İyeli Hava Erdoğan, bugünkü gelişmelerin kökenini eski ösümlere 1970'le ve TİP'in 4. büyük kongresi ile bağlayan gelişmelerde arıyor. Erdoğan'ın değerlendirmesi de şöyle:

"DISK, tekni sınıfın, gelişmelerin başlangıç noktası Türkiye İçli Partisi'nin 1970'teki 4. Genel Kurul'u na kadar uzatar. Partinin bilimsel sosyalizm yorumu olmaması, bu yönde verilen mücadelelerin başarıya ulaşmaması, Kemal Türkler ve arkadaşlarının işine gelmemişler, onların, yinedi kesinlikle mahkum olması sosyalizm anlayışlarına ters düşmüştür. 12 Mart öncesinde Türkler'in gençlik komusunda neher dışlanıldığına genel olarak biliyoruz. Oysa, 1975'te, o dönemde İleticilerle gericilerin başlattığı ayrıştırmayı anlayışın sızdı bir nokta olarak, öncel içliçileri, sosyalistlere karşı oyunlarla tasfiye edildiği ve yerlerinin bir takım gençlerin doldurulmaya çalışıldığı görünür. Bu, DISK'İ DISK yapan İleticiler, içli sınıfı muhaliflerin eklerini İleticilerle ters geliştirmeyi çok önce tasbit edip, bu İleticilerle uyandırılması, ayrılaştırılması yapıp. Yurtun-İş Sendikası 2 Eylül 1970 tarihinde, DISK'ün kuruluşuna ilişkin tartışılma HDİ'li görüşleri tarafından ilgili ediliyor konuşulduğunda, bunun bir başlangıç olduğunu, aynı zamanda İleticilerin partinin içinde DISK Genel Merkezini de başlatılmalarını söylemişlik. Bunun söylemek kabili değildir. Oysa yıldıran farkta bir zamanlar birliçlik ve sendikacılığın yapısını, içli sınıfın mücadele tarihi öğretisi düşünceleri ve derslerle duşur ve mücadele herşeye rağmen başarıya ulaşacaktır."

TÜSTA

YAŞAM ÖYKÜM, MÜCADELEME

GEORGES POLİTZER VE "FELSEFENİN BAŞLANGIÇ İLKELERİ", GÜNÜMÜZDE İŞÇİ SINIFININ BİLİMİNE İLGİ DUYANLARIN YAKIN-DAN TANIDIKLARI BİR İSİM VE YAPIT. FELSEFENİN BAŞLANGIÇ İLKELERİ POLİTZER'İN "İŞÇİ ÜNİVERSİTESİNDE 1935-36 DERS YILINDA VERDİĞİ DERSLERDE, BİR ÖĞRENCİNİN ALDIĞI NOTLARIN GELİŞTİRİLMİŞ İLE ORTAYA ÇIKTI. BU ÖĞRENCİ MAURICE LE GOAS. LE GOAS KURULUSUNDA DYE OLDUĞU PARTİSİNİN, FRANSA KOMÜNİST PARTİSİNİN SAFLARINDA BUGÜN DE MÜCADELEDE DİPİRİ OLARAK YER ALMAKTA.

* Bugün söylediği gibi "sözcükleri mücadelede ağırlıkta" bir parti için olarak benimsenir, yaşamın içinde söz eder miyiz?

* Yaşam öyküm çok basit, mücadelem, parti yaşamında, tartışmada bir nokta. İşte o kadar. Hikayem de bundan başka birşey olmaz. Parti'ye kuruluşuyla birlikte üye oldum. Bu yüzden gerçekçen solumun Parti'de mücadelesinde içindeydim. Oluşma hareketi bir yaşam sardı. Okulu bitirince tabii oymuştum. 1918-19 yıllarında iş kolay bulamıyordum. Ben de kısa sürede işçiler ortasına katıldım. CGTU'ye üye olarak militan çalışmaya başladım. Daha sonra anarşizm alırdım. Yarı köylü sınıftım. Köylüler benim çalışmak için kuralı alana HİL. Yetki, sekiz yıl sonra tek Parti'ye geçtim. Parti'ye HİL'de çalıştım.

Kruvi alanda geçirdiğim on yıl zarfında Loin-et-Cher bölgesinde bir hücre kurmuştu. Herkesin önündem gelebileceği bir militan çalıştı. Ama bu, hiç bir işlem olmayan o küçük yerde, benim için çok zor oldu. Önce gençlerle ilgili konuştum. Kararım kardeşle bir birlikle ilgili kuruldu. Bu ligte çevremde 20-30 genç toplandı. Humaine Gazetesine almıştık. Çalıştığımız çitlik çok geniş olduğundan Humaine'yi etkin ele dolaştırmak mümkün değildi. Gazete okuma, bir tartışma ortamında da birlikte yapılmıştı. Böylece 1936 yılı sonuna doğru bir hücre kurulumu tamamlandı. Bu hücre aynı yıllarda başarıyla çalışıyor, diğünama sabotaj yapıyor. Kararım kardeşle ilgili olduğu bir hücreye toplama katılmaya katılmaya kaldı. Kardeşim hepimiz oldu. Küçük, kişisel sorunlar değil... ama bunlar da militan yaşamın bir parçası değil mi? Soru soruların bütün hepimiz için değil. Ama dönemin milyonları vardı. Paris'e dönüştüğünde HİL'de çalıştığım sınıftım. Burada 40 yıl boyunca çalıştım. 40 yıl boyunca mücadelede içindeyim yaşamak zorunda kaldım. Hararetten önce İşçi Üniversitesi'nde militanlardım. Sonra yünsten örgüt (HİL) sınıftım. Başlangıçta yazgım böyleydi. "Felsefenin Başlangıç İlkeleri" kitabını yazmam bu çalışma ortamında gerçekleşti. Savatın sonra "Temi Üniversite"nin kuruluşunda görevlendim. 1952'ye kadar burada çalıştım. İşte bu kadar.

* Ya sorular? Soruların tek bir dönemi değil mi? Şimdi bir militan yaşamı bulduğunuz düşünün, o zaman mücadelede söz eder.

* Değilim gibi militan yaşamın 1. Dünya Savaşı yıllarında başladı. Partinin kuruluşunda da bir zaman önce "Komünist Gençlik" adını alan "Sosyal Gençlik" örgütünü üyesiydim. Sendikalarda da, ö-

celeri CGT, sonra CGTU'de çalışıyordum. Ve doğal olarak kuruluşuyla beraber Parti'ye katıldım. 1921 Tours Kongresi katıldım. O sırada anarşizm almıştım. Parti kuruluşu yoldaşlarla derhal ilgili kurulum ve Fransa tarafından Haber Havası'na isim verilmişti. Parti mücadeleye başladı. Daha sonra gösteriler düzenliyoruz. Paris'te savaşa karşı çıkıldı.

Tours Kongresi'nde çoğunluk olan Partimiz, kabul etmek gerek ki bu soru günler sonra yazılmıştı, kabul edilmişti. 1921 yılından 1927'ye kadar, Parti yöneticilerinden birçok tutuklanıyor da da haklarında tutuklanma kararları alınıyor. Parti üzerinde korkunç bir baskı vardı. Birek yönetici; Marcel Cachon, Maurice Thorez, Vaillant-Couturier, Jacques Duclos hep güçlü kuyularında mücadeleye ediyorlardı. Bizler için gerekçeler çok zor bir dönem oldu.

Parti'yi Lenin'in öğretilerinde biçimde ve 21 ilke temelinde örgütlemek gerekiyordu. O zamanlar "Bolşevik Parti" diye adlandırılan bir parti kurulmasını istiyorduk. Bolşevik olmak bizlere onur veriyordu. Güçlüklük yemüdü, başarıya ulaştık. M. Thorez'e gelece kadar, Partide arda genel sekreter değildim. Thorez yönetimi ile birlikte, parti için sınıf için gereken bütün adımlar, kişisel bir parti olmaya başladı. Bu dönemin güçlükleri yemüdü, bir yemüdü bir yemüdü. O zaman için çok hızlı geliyordu. Parti'nin o zaman için bir sosyalist de çalıştığını çok biliyordum. Bunun için kuyularla derinleştirilmeyen bir durum söz konusu idi.

* Başları bu kuruluş döneminin sektörlerinde söz ederler. Sözcük böyle bir yemüdü değil mi?

* Doğru, doğru, belki bizlere sektör denilebilir. Bolşevik Partisi'nin oluşurmuş, tüm eski yönetimler değişmiş demektir. Bizlerin sorusu, sosyal-demokrat partiden, sosyal demokrat yönetimlerden kopuştu. Bu kopuşta bir hücre, özellikle işçilerin bir hücrelerinin karaboya tayin edici bir olay oldu. Hiçbirinin kuruluşu o dönemde tüm operatörlerini safından uzaklaştırdı, birtaraf etti. Bunlar çok zor oluyordu, çok zor. Birek "sekte" olmak gerekiyordu... Slogannımız "ada karşı sınıf" olduğu bir dönem yapıldı. Bugün o kuyuların anlaşılması çok zor, durum çok kötü bir şekilde değişti. Ama sanırım o dönemde yapıldılar bir hata değil, zorunluluktur. Kuruluşun Parti birek "sekte" idi. Ama dediğim gibi bir hata zorunluluktur. Partiyi sağlıklar temelinde üzerinde inşa etmek gerekiyordu. İşte sosyal demokrat operatörleri böyle idi. Mutlaka HİL'le bir yemüdü. HİL'ler belki birek katıydı ama çalıştık. HİL, Parti içinde ilerler görüşe olarak daha da katıldı. Hücre toplantılarında katılma-

yan yoldaşlar oluyordu. Atayordı. Parti'den. O zaman çok sert. Başta "Direniş" dönemi olmak üzere Parti'ne bir damgası varan birek güçlüğü içinde bulunmuş gelip, bugünkü komünizme gelebilmek için sert olmak gerekiyordu.

Bu kısa grişten sonra benim için çok değerli, özel anlam olan bir konuşma, Parti okulları konuşma gibilerdi.

Parti içinde militanların sağlamlar teorik bilgiler edinmelerini sağlamak için Parti okulları kuruldu. Ve sonra, Parti dışına Marküzim'in insanlık, yaymak amacıyla çalışmaları yoğunlaştırıldı. Bugün Marküzim'den söz etmek kolay. Şimdi genç nesiller, bu HİL'de çalıştıkları için Marküzim çok doğal birşey, çünkü herkes ondan söz ediyor. Marküzim Fransa ve uluslararası yaşamın içine girer. Marküzim'den söz etmeden hiç bir grişim olamaz denilebilir. Ama kırk yıl önce durum böyle mi idi? Küçük bir örnek vereyim. Marküzim ve Marks'ın biriktirdiği kendisi Paris Üniversitesi için bile bir mecburiydi. Bu bilimsel oldu. Okullarda Marküzim incelemiyordu. Orada yalnızca Marks ve Engels'in kitapları vardı. Söylemlerle çekinmiyor, bu yapıtların anlaşılması özellikle genç işçiler için oldukça zordu.

Marküzim, gösterileri yaymak işlem bir sorundu. Parti de buna girmişti. İşte 1930 yıllarında "İşçi Üniversitesi" bu girişimden doğdu. Kurucularından bugün hayatta kalan yalnız Georges Cogniot, Diğer Kurucular arasında Politzler, Bouthouier de bulunmaktaydı. Paul Bouthouier politik mücadelesinde mücadelede mücadelede bir profesördü. Bizler o sıra ettikimiz dönemde kapıda yapılmıştı. Politzler, o kuyularla, Marküzim felsefenin, diyalektik materyalizmin ve tarihi materyalizmin esas bir öğretmeni ve propagandacı idi.

* Birek önce Parti Okullarından söz ettiniz. Bu okullar gündüzleri benliyordu ya?

* Evet, böyle idi. Ama gitteki geliştirdi, yetkinleştirildi. Bu okulları öğretmenler de genellikle İşçi Üniversitesi'nin öğretmenleriydi. Üniversitede Georges Cogniot "ekonomi politik", Politzler "Marküzim-Leninizm", Bouthouier "İşçi Hareketleri" derslerini veriyorlardı. Tabii başkaları da ders veriyorlardı. Partinin Maurice Thorez dahil hemen bütün yöneticileri ders veriyorlardı. Jacques Duclos, güncel politik sorularla dersleri yönetiyorlardı. Bazen daha işi dinaryi diğünleştirmek kurtar da yapıyorlardı. Ayrıca Fransa'nın HİL'leri dersleri de yapıyorlardı. Bugün bile yapıyorlar ama Laborere'nin Prenat ile daha anımsıyabildiğim bu derslerin hocaları. Parti okulları ve İşçi Üniversitesi dersleri başka büyük düşünür ve bilgilerin katkılarıyla zenginleşti. Fransa'da bilim adamları arasında Marküzim-Leninizm temellerinde çalışan, araştırması ve eğitim faaliyetlerinde diyalektik yöntemleri kullanmalarını öğütümleri yapıyorlardı. Burada Maurice Cohen'in "İçerik" araştırımı. Marküzim Üniversite çevresinde yaygınlaşmıştı. İşçi Üniversitesi'ne Marks üzerine sunduğu doktora tezi de M. Cohen oldu. Ancak burada belirtmek isterim, o zamanda bile "çocuklar" Marküzim'i öğrenmeye yararlı olabilecek pek fazla şey yoktu. Örneğin ne özel dergiler, ne de "basit indirgenmiş" kitaplar. İşçi Üniversitesi bu boşluğu doldurmak için çok çalıştı.

İşçi Üniversitesi, Parti'le işçi sınıfı içerisinde kısa zamanda büyük yarıklı 1991, benimsendi. Rakamlar başka kaynaklardan bulunabilir, benim hatırladıklarım her yıl kaç öğrenci Üniversite salınlarmın toplamı tıklım tıklım oluştu.

Başlangıçta, 200-300 öğrenci bir sınıfın ekonomisi politik, felsefe derslerini alırdı. Oluşukla önemli bir sayı. Ama bu sınıf, yünsten dersleri geliştirebiliyor. Öğretmenler için de durum oldukça zordu. Ayrıca

FRANSA DA HAREKETİN ÖNCÜLERİ

, PARTİ TARİHİNDE BİR NOKTA

1936 YILINDA KAPATILMASINA KADAR İŞÇİ ÜNİVERSİTESİ İÇİNDEKİ PARTİ HÜCRESİNİN YÖNETİCİLERİNDEN OLAN LE GOAS İŞÇİ ÜNİVERSİTESİNİN, NAZİ İŞGALINDAN ÖLKENİN KURTULUŞUNUN HEMEN SONRASINDA "UNIVERSITE NOUVELLE" YENİ ÜNİVERSİTE ADIYLA YENİDEN KURULUŞUNDA DA GÖREV ALMIŞ, ÜNİVERSİTE NOUVELLE BÜGEN DE PARİSTE BEŞ MERKEZ, ON AYRI DİŞİPLİN VE 20 DERS KONUSUYLA EMEKÇİLER İÇİN BİR BİLİM YUVASI OLARAK ÇALIŞMALARINI SÜRDÜRÜYOR. BİR YANDAN MARKSİST-LENİNİST BİLMİİ ÖĞRETİRKEN, DİĞER YANDAN DA KÜLTÜR VE BİLİMİN HER DALINDA BURJUVAZİNİN OLANAK TANIMADIĞI EMEKÇİLERİN BİLGİLERİNİ GENİŞLETMEYE DEVAM EDİYOR. LE GOAS BU ÇALIŞMAMIN YAŞAYAN BİR TARİHİ "YAŞAMIM MÜCADELENİN PARTİ TARİHİNİN BİR NOKTASIDIR" DİYOR. "YÜRÜYÜŞ" FRANSA İŞÇİ SINIFI MÜCADELESİNİN BU NOKTASINI MAURİCE İLE GOAS İLE YAPTIĞI SÖYLEŞİYİ OKURLARINA SUNARAK TAŃITIYOR.

öğretim yöntemi de yepyeni bir yöntemdi. Dersler yöyle oluyordu. Dersler bir tartışma ile başlanırdı. Tartışma konusu bir ders önce öğretmenin verdiği ödev konusu idi. Her ders sonunda verilen bu ödevin adı kontrol sorusu" idi. Ev ödevini yazılı olarak hazırlayanların sayısı çok yüksekti. Ders başında, öğretmen ödevi hazırlayanların parmak kaldırdımlarını ister, bunlar arasından birisini seçerek hazırladığı yazıyı okumasını isterdi.

* Bir örnek konu hatırlıyabilir misiniz?

Mađem somut bir konu lıtırıyorum hatırlıyamaı çalıyım... Politzer bir felsefe dersinde, Paster'ın nasıl olur da hem bir bilim adamı, hem de koyu dindar olabildiğini açıklıyamadım istemişti. İy hatırlıyım. Hazırladığı kağıdı okuması istenmiş ben oldum. Yazdığım şu idi: Paster, bilim adamı olarak materyalistti, çünkü bu yönüyle materyalist öğretilerle çatışmak, uğraşmak zorundaydı. Bilimsel çalıyamaı çıkırtı, çünkü onlarda ise idealistti, çünkü dindardı. Sözcümlü eğer Paster çalıyama yöntemi olarak diyalektliği seçmiş olsaydı, araştırmaları çok daha geliştirebilir,

buluşlarında ilerliyeşileirdi diyerek bitirmişti. Sözlerim biter bitmez canlı bir tartışma başladı, protesto edenler çıktı. Politzer durumdan gerçek bir sevinç duyuyordu. İşle çalıyama yöntemimiz böyleydi. Dersler, tartışmaya ben önyak olmuştu, dersler Politzer sonuçlandıracaktı. O günkü tartışmanın sonucunu da söyleyeyim; Politzer uzun bir açıklıyama sonra sözlerini, benim hakkı olduğumu, beni tebrik ederek belirtir bitirmişti.

O gün Politzer'den, dersler gelirken hazırladığı notları, ders sonunda istemiştim. Bu kağıtları birşey bulamadım. Bu tür notlarında üç, dört satır yazılan başka birşey olmazdı. Çođu zaman derste bunları da kullanmazdık. Ortam, öğrencilerin tartışmadaki tutumunu göz önüne alarak anlatım ve yaklaşımları belirlerdi. Ders her zaman gerçekten kafaşında olurdu. Kurşlarını iki yıl izledim. Politzer'in çok kısımlı bir yöntemi olduğunu gördüm. Herşey kafasında idi, hiç yazmazdı. Ben sonları Felsefenin Başlangıç fıkretlerini yazdığında, onun yazılı tek bir örneğini bile kullanmadım. Her neyse, simdi yöntem üzerine devam edelim. Ders bitiminde Politzer yeniden sorular yöneltirdi, anlattıkları üzerine. Eğer açık olmayan bir husus var-

Humanité

istes! Au nom du Droit des Peuples et des requins de la metallurgie LA RUHR EST OUVRIER

RUHR'UN İŞGALINE KARŞI

sa yoldaşlar parmak kaldırdır eç açıklıyamadılar istenirdi. Bu Politzer e konuyu tekrar anlatıma ölanığı verirdi. Ama bambaşka bir biçimde bütün ders yeniden anlatıma ölanığı. Her arkadaşın derisi için kavramadığı hususları, eğer arkadaşın, bambaşka kılınemeleri, ölanıyandı bir biçimde ders yeniden anlatırdı.

İşçi Üniversitesi öğrencilerinin yapısına gelince, bu çok değiştiki. Öğrenciler de vardı ama işçi e emekçilerin oranı çok yüksekti. Kesin rakamlar hatırlıyamadım ama katılanların % 60 tan fazlası, yoruca bir işçinin yanında ders lıyayıp birlikteli yetkinleşirmek isteyen emekçilerdi. Mesela ben Altkay gönüllükle söyleyeyim, o zamanlar 33-34 yaşlarındaydım. Ve daha önce Marks'tan, Engels'ten çok şeyler okuyuyordum. Ama tıraf etmiydim ki bunlar benim için anlışımar şeyler olarak kalıyordı. Bu konuda tekrar Politzer'e dönelim. Bizlere okumamız için yazdı metinler, ders sonlarında okuma listeleri verirdi. Ve yöyle derdi: Engels'ten (ya da Marks'tan) bir sayfa okuyacakmış ve muhakkak ki fazla birşey anlayamayacakmış. Ama bu sizleri sakın ürktümesin. Sonuna kadar okuyun. Dersler ilerliyeşileirdi bunlar yeniden verdiğimiz ve görecektiniz daha iyisi anlayacakmış." Doğrudu bu sözler. Buna kendiliğimde benim biliyorum. Lenin'in zor yazıları vardı, Marks'ın da öyle. Kurşın sonunda bu yazılar gerçekten de benim için temiz, sağ su gibi berraklaşılar. Sanırım Politzer'in özelliklerinden birisi, genel olarak Marksizm-Leninizm, özel olarak da diyalektliği öğretmenin merklıyım kavramış olmasındaydı.

* Burada hemen bir soru sormak lıtırıyorum. İşçi Üniversitesini Parti'nin mücadelelerinden, çalıymalarından ayrı değinmek olmaz. Bu açıdan, Parti, İşçi Üniversitesi içinde incelenen bunların herhangi bir çekilme kısıtlıyıcı mıydı?

Yok, yok. Kustlama, sınırılama diye önelenebilecek birşeyler olduğunu sanıyıyorum. Örneğin öğretimde kustlama hiç yoktu. Yetkin öğretmen üyeleri buldukdca, derslerin kapsamı sınırlı olarak genişletilmekteydi. Daha önce sözüme ettiğim ekonomi politik, felsefe, işçi hareketi temeli dersleri. Başka dersler de vardı: Genel tarih, edebiyat, dilbilgisi gibi. Ayrıca Rusça, İngilizce, Almanca, İspanyolca öğretilmekteydi. Laberene'in "Dünyanın Kökeni" adlı bir ders verildiğini sanıyıyorum. Hatta bu dersleri sonradan bir kitap haline getirmişti. Değerli bilim adamı Prenat, İşçi Üniversitesinde derslerinde kendine yöneltile soruları ona başla ders verme sanatı olmak üzere çok öyleler kazandırdığına öylelerdi. Bütün bunlar derslerin giderek genişlemesini birlikte getirmekteydi. Bu temeller, Parti'nin önelinlere doğru giderek açılımla da kolaylaştırılmıştı. Derslerde, öğretmenler ile öğrenciler arasında bir diyaloğun kurulmasına çalıyıldı. Hem de en güzel konuları. Örneğin, savaş öncesinde Münih olayları arasına tıyabir Perri genel değ politikla dersleri vermeye gelirdi.

(Le Goas ile bu söyleş, "YÜRÜYÜŞ" un gelecek sayısında da devam edecek.)

KITLELERİN ÖNÜNDE

günlü bile parçalanma tehlikesiyle karşı karşıya. Sonuç, faşizmin gemi arıza aldığı bir dönemde DISK'ın zayıf düşülmesi.

GELİŞMENİN ÖZÜ

Büyük burjuva-CHP-DISK üst yönetime ilişkin sosyalist hareketi durdurma girişimleri hem siyasi, hem sendikali boyutları olan bir bitimsizlik taşıdı. 1978'in baharında beklenen çatışma CHP'nin 1977 Haziran seçimlerinde iktidarı alamaması sonucu arıza patlak verdi. Bu "3'er", "4'er", "7'er" bölünmesi, sosyalist hareketi durdurma girişiminden çok dar bir kesitini yansıttı, onu bitimsizle yanattı. Çünkü girişimin sendikali ve siyasi boyutu adlarını, bugün boğaz boğazı DISK'ın tepesinde boğuşanlar tarafından ortaklaşa, birlikte atıldı. Sosyalist sendikacılar DISK'ten ortaklaşa

uzaklaştırıldı. Sağ sosyal demokrat kanat "gerçek tehlike" saydığı sosyalistleri tasfiye etmede kendi amfial doğrultusunda haklı sayılabilir. DISK'ın amf sendikacılığı yapmasına karşı çıkanlardan bu beklenebilir. Oyma bilye, DISK/DISK'ın ayalelerinden koparma işi öyle tek başına kotarılabilirceği bir iş değildi. Operasyonun boyanması gerekiyordu. Tabana kabul ettirilmesi gerekiyordu. Bu da sosyalist hareketlerin DISK içindeki işlevi oldu.

DISK SINİE ÇİZGİSİNİN UZAKLAŞTIRILYOR

Bugünkü kesitliye bakıldığında DISK üst yönetime işiye bölünme var. Bu bir veri, ama taraflardan birini tutmak zorunda değiliz. Seçenekler burada değil çünkü. Bugün birbirine en ağır küfür ve suçlamalar yönelenler ortak bir payda üzerindedir. Amaç, DISK'ı amf sendika-

cilığı ilelerinden koparmak. İki yıla yakındır açtıkları çizgi izledikleri, ortaklaşa izledikleri çizgi, bu. Yakaşam, özete şöyle:

1965'lerde "Ortanan Solu" ortaya atılıyor. İsmet Paşa'nın itirafı ile amac: "Sol'un gelişmesini önlemek". Soldan marud ne? 15 milletvekiliyle sermayenin hazırlanması için CHP'ye İşçi Partisi ve İşçi amf hareketinin sendikal boyutuna da amfial bir temel oturtan DISK. 15-16 Haziran'la sağlıklar bilincini duyürmeyi kanıtlayan bu siyasi-sendikalı uyum 12 Mart'la kırıldı. TIP kapatıldı. DISK kapatıldı. Ama sermayenin planı değişmedi: Siyasi düzeyde sosyal demokrasiyi bir seçenek olarak ortaya sürmek, işçi amf hareketini de bu çizgi ile denetleme almak.

CHP Genel Başkanı Ecevit'in bu konuda sakladığı bir şey yok. Türkiye'de, DISK'ın de tablasının % 80 CHP'nin olduğu söylenen bir orzeme dile getiriyor. Sosyal demokrat hareketin uluslararası çizgisi de buna göreiktir. Güçlü işçi amf paritelerinin varlığı ile sıkı ilişkiler içinde olan Fransız ve İtalyan amf sendikacılığı hareketine karşı çıkışın amaçları ile Alman sendikacılığı Türkiye için bu bakımdan önemli çizgiler. Fransa ve İtalya'daki CGIL ve CGIL'ye, İngiltere ve Federal Almanya'daki TUC ve DGB çizgisini izlemeleri DISK, Büyük burjuva CHP'yi bir iktidar seçeneği görmek, kendi açısından haklı olabilir. CHP aracıları ile de DISK'ı amf sendikacılığı ilelerinden koparmak isteyebilir, kendi çıkarlarını mantıklı gereği. Burada ters olan bir şey yok. Ters olan, bu gelişmenin "amf sendikacılığı" yaygaraları altında gerçekleştirilmesi, gerçekleştirilmemesi, istenmesi. Bu yaygarayı da Ecevit'in "keme"leri çıkarıyor. Sermayenin birisi kanlıdır ama, burjuvazi patlar, ama kaneleri nereye dek bandırır?

mayeye. Bugünkü açık bunalmı nasıl çözümlere çözümün gerek olan bir şey var. DISK, iki yıla yakındır sağlıklar bu gelişime içinde. DISK üst yönetime, bir dizi olay DISK'ın olan görevi kemiriyor.

"MC'nin dışlanıp yerine haklıtan yana bir iktidar kurulmuşuna karşı" süreci 1976 Eylül'ünde İhan edilen "genel yaz"ın bugün de yünürükte olmasın gerek. Evet, ama yalnızca işlerinden atan birilerine bülüncü işçi işleri geçerli bir "yas" bu.

"Başlatıldığı her şeyi başarıyla sonuçlandırdığı" ya özenen DISK üst yönetime, sonunda DISK-KENT'in bir büyük sermaye grubuna sundu.

1 Mayıs olaylarına gelişti DISK üst yönetime ilişkin ortamı hazırlamadığı sorumluluk payı da örtünün saygınlığına, direnme gücüne azaltan bir olay. Daha ilerideki sayılabılır Özetlemek gerekirse, 100 Ekonomik ve demokratik mücadelelerin en güçlü ögeleri, en gerekitesini duyulduğu bir dönemde yığılılar, yıkılış-çatışmalar isteniyor. Bu gelişime, sermayenin, faşizmin ekmeğine yağ sürüyor.

İŞÇİ SINIFI DISK'E SAHİP ÇIKACAKTIR

DISK üst yönetime, başlatıldığı "DISK-KENT" komit kampanyası'nı başarıyla bitirmişti. Bu, milyonlara İhan değeri olan bir kampanya ve DISK'ın saygınlığına ve güvenliğine mal oldu. Ama "balık İhan"ın "rey"ler de başarısızlığı aşacağı, DISK, amf sendikacılığı ilelerinden koparılmayacak, DISK, sermayenin güdümüne sokulmayacak.

"Çözüm" Çözüm, bizim birbirlerine en ağır suçlamalar yönelen dünya kadar ortakları dışında anlamalı. Doğru mediyal mücadele anlayışında birleşenler, DISK'ın kurulları ilelerini temsilcilerle, tabanını site ve karar şubeli olmasını sağlamak. Bu İhanın yazama geçirmesini sağlayacak anti-demokratik işleyişler kırılmalı, işçiler tepeden kovulmalı.

DISK YIPRATILYOR

Sermayenin bakanı yoğun biçimde saldırıya geçtiler bir zamanda DISK'ın zayıflaması kimin yasa? Kurucular ben-

YÜRÜYÜŞÜN NOTU: Dergiimizin 131. sayısında yer alan "Or-gütlerde Faydacılık ve Tasfiyecilik Üzerine" başlıklı yazı, arkadaşlarımız İhan Aikan tarafından yazılmıştır. Aikan'ın imzası, bir işçiyi hatası sonucunda sayfasız düşürdüğü için yazı, dergide imzasız bir biçimde yer almıştır. Düzeltilir, okurlarımızdan ve İhan Aikan'dan özür dileriz.

İSGÜZARLIK ADET OLUNCA

görevli kağıdı istedikler. Muhabir, görevi giderken kendilerine böyle bir kağıdı veremediğini anlatmaya çalıştı. Bir kolaylık sağlamak için de, toplantıda bulunanları pek çoğusunun kendisini tanımıyorsa söyledi, İhan verdi. Görevli genç kararsız kalmıştı. Onları kapının iç kısmında kimlik kontrolü yapan, DISK'ın emriyle olduğu söylenildiği bir beyan getirdi. Ancak İhan beyanında yazılmayan da takıldı. Bayan aykırı, basın kartını da yeterli bulmuyor, "aldı sokamam, polisin önüne geçemedim, ben de" diyordu. İhan kartı, tamamdı İhanler, ellerindeki alfiler hiçbir tamamdı emiyordu bayan arıyordu.

Muhabirle kameraman, TRT ekibinde gelinmiş, toplantının yayımlanmasından önce bir yerleşmişlerdir. Kendilerinin sukumlarına çekip gidilecekleri istediği söyleniyor. Bayan arıyordu "aldı sokamam, polisin önüne geçemedim, ben de" diyordu. İhan kartı, tamamdı İhanler, ellerindeki alfiler hiçbir tamamdı emiyordu bayan arıyordu.

8 Ekim Pazartesi günü yapılacak DISK Ankara Bölge Temsilcileri Meclisi toplantısına için 1. Bölge Temsilcisi Ali Ka. Ya, TRT'ye bir yazı yazarak toplantıya muhabir ve kameraman gönderilmesini istemiştir. Yazıtı, "toplantıya omarı vermezsiniz..." denilmiştir.

Pazar günü muhabirle kameraman, elerinde kamera, teypler ve sık çantalarıyla toplantıya gideceklerdir. Salona gelirken İhan, "aldı sokamam, polisin önüne geçemedim, ben de" diyordu. İhan kartı, tamamdı İhanler, ellerindeki alfiler hiçbir tamamdı emiyordu bayan arıyordu.

BREJNEV: SOYET TOPYU YENİ ANAYASA İLE GÜÇLÜ BİR SİLİNA KA...İŞTİ

GEÇEN SAYI-

MIZDA YENİ SOYET ANAYASININ GENEL ÇİZGİLERİNDEN VE ÖLKE ÇAPINDA YAPILAN GENEL HALK TARTIŞMASI İRASIINDAKİ ÖNERİLER-DEN SOZ İTİMİZ VE ŞİBK GENEL SEKRETERİ LEONİD BREJNEV'İN 4 EKİM'DE YÖKSE SOYVET'E SUNDUĞU RAPORU AYRINTILIYAKI.AŞAĞIDA MİZ DUYURMUŞTUK.AŞAĞIDA BU RAPORUN GENİŞ BİR ÖZETİNİ OKURLARIMIZA SUNUYORUZ.

"Yeni Anayasa Büyük Ekim Sosyalist Devrimin 60. yıldönümünde hazırlanmış olacak. Bu, ülke yapımızdan en büyük iki olayın sadece birini değil, aynı zamanda demokratik devrimin de bir aşamasını temsil ediyor. Bu olaylar arasında büyük bir önem taşıyor. Yeni Anayasa, Sosyalist Devrimin başarıyla gerçekleştirilmesini garanti ediyor. Yeni Anayasa, Ekim Devrimini başarıyla gerçekleştirenlerin ve Lenin'in öğütlerinin başarıyla uygulandığının bir göstergesidir."

L. Brejnev daha sonra yeni Anayasa Tasarımının tüm toplum katmanlarına geniş biçimde tartışıldığına, bu arada BİREK Merkez Komitesi toplantılarında ilk kez ele alındığını belirtirken şöyle dedi:

"Anayasa'nın hazırlanması, tartışılması ve kabulü doğrudan doğruya kamu görevlileri tarafından ve halk tarafından değil, halkın katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Bu, halkın sosyalist devrimin başarısını desteklediğini ve Lenin'in öğütlerini başarıyla uyguladığını göstermektedir."

MEKTUPLAR VE ÖNERİLER: SOYVET İNŞANININ ÖNAYI

Genel halk tartışmasının en önemli politik sonucu, Yeni Anayasa'nın "Devlet, hukukun egemenliği, Anayasa'nın birliği, kararların yasa ile alınması ve yasa ile uygulanması" ilkesi olarak belirtilmiştir. Bu ilkelere bağlı olarak, halkın ve sosyalist devrimin başarıyla gerçekleştirilmesini garanti eder. Halkın katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Bu, halkın sosyalist devrimin başarısını desteklediğini ve Lenin'in öğütlerini başarıyla uyguladığını göstermektedir."

"Yeni Anayasa'nın hazırlanması, tartışılması ve kabulü doğrudan doğruya kamu görevlileri tarafından ve halk tarafından değil, halkın katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Bu, halkın sosyalist devrimin başarısını desteklediğini ve Lenin'in öğütlerini başarıyla uyguladığını göstermektedir."

"Yeni Anayasa'nın hazırlanması, tartışılması ve kabulü doğrudan doğruya kamu görevlileri tarafından ve halk tarafından değil, halkın katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Bu, halkın sosyalist devrimin başarısını desteklediğini ve Lenin'in öğütlerini başarıyla uyguladığını göstermektedir."

"Yeni Anayasa'nın hazırlanması, tartışılması ve kabulü doğrudan doğruya kamu görevlileri tarafından ve halk tarafından değil, halkın katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Bu, halkın sosyalist devrimin başarısını desteklediğini ve Lenin'in öğütlerini başarıyla uyguladığını göstermektedir."

"Yeni Anayasa'nın hazırlanması, tartışılması ve kabulü doğrudan doğruya kamu görevlileri tarafından ve halk tarafından değil, halkın katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Bu, halkın sosyalist devrimin başarısını desteklediğini ve Lenin'in öğütlerini başarıyla uyguladığını göstermektedir."

"Yeni Anayasa'nın hazırlanması, tartışılması ve kabulü doğrudan doğruya kamu görevlileri tarafından ve halk tarafından değil, halkın katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Bu, halkın sosyalist devrimin başarısını desteklediğini ve Lenin'in öğütlerini başarıyla uyguladığını göstermektedir."

20. yüzyılda devletimizin toplumsal temelini de belirleyen ilginç diğer bir örneği de kabul etmek gerekiyor. İkinci amfano, kolhoz köylülerinin ve halk aydınlarının buralarda birliği için mücadele ettikleri ve sosyalist devrimin başarıyla gerçekleştirilmesini garanti eder. Halkın katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Bu, halkın sosyalist devrimin başarısını desteklediğini ve Lenin'in öğütlerini başarıyla uyguladığını göstermektedir."

"Yeni Anayasa'nın hazırlanması, tartışılması ve kabulü doğrudan doğruya kamu görevlileri tarafından ve halk tarafından değil, halkın katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Bu, halkın sosyalist devrimin başarısını desteklediğini ve Lenin'in öğütlerini başarıyla uyguladığını göstermektedir."

"Yeni Anayasa'nın hazırlanması, tartışılması ve kabulü doğrudan doğruya kamu görevlileri tarafından ve halk tarafından değil, halkın katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Bu, halkın sosyalist devrimin başarısını desteklediğini ve Lenin'in öğütlerini başarıyla uyguladığını göstermektedir."

"Yeni Anayasa'nın hazırlanması, tartışılması ve kabulü doğrudan doğruya kamu görevlileri tarafından ve halk tarafından değil, halkın katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Bu, halkın sosyalist devrimin başarısını desteklediğini ve Lenin'in öğütlerini başarıyla uyguladığını göstermektedir."

"Yeni Anayasa'nın hazırlanması, tartışılması ve kabulü doğrudan doğruya kamu görevlileri tarafından ve halk tarafından değil, halkın katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Bu, halkın sosyalist devrimin başarısını desteklediğini ve Lenin'in öğütlerini başarıyla uyguladığını göstermektedir."

"Yeni Anayasa'nın hazırlanması, tartışılması ve kabulü doğrudan doğruya kamu görevlileri tarafından ve halk tarafından değil, halkın katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Bu, halkın sosyalist devrimin başarısını desteklediğini ve Lenin'in öğütlerini başarıyla uyguladığını göstermektedir."

SOSYALİST DEMOKRASİNİN GELİŞTİRİLMESİ

"Yeni Anayasa'nın hazırlanması, tartışılması ve kabulü doğrudan doğruya kamu görevlileri tarafından ve halk tarafından değil, halkın katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Bu, halkın sosyalist devrimin başarısını desteklediğini ve Lenin'in öğütlerini başarıyla uyguladığını göstermektedir."

"Yeni Anayasa'nın hazırlanması, tartışılması ve kabulü doğrudan doğruya kamu görevlileri tarafından ve halk tarafından değil, halkın katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Bu, halkın sosyalist devrimin başarısını desteklediğini ve Lenin'in öğütlerini başarıyla uyguladığını göstermektedir."

"Yeni Anayasa'nın hazırlanması, tartışılması ve kabulü doğrudan doğruya kamu görevlileri tarafından ve halk tarafından değil, halkın katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Bu, halkın sosyalist devrimin başarısını desteklediğini ve Lenin'in öğütlerini başarıyla uyguladığını göstermektedir."

devlet işlerini yönetimine katılan kişi sayısının artmasına yardımcı olacaktır."

Brejev cephe üyeleriyle Sovyetler'e seçime yaşı konusunda çok çetrefil öneriler ve tartışmalar geldiğinden sonra bu konuda mutlak söylendi. "Bu nedenle SSCB Yüksek Sovyeti gündaklı tüm Sovyetler seçime için yaşı sınırı 18 olarak aptanabilir. Devlet çapında nitelikli olan soralık kararlar SSCB Yüksek Sovyeti tarafından alındığına göre, bu Sovyetler'e seçime hakkı yurttaşlara 21 yaşından itibaren verilebilir."

"Çok sayıda komşuya ve mektupta, yönetim organlarının ve görevli kişilerin Sovyetler ve halk önündeki sorumluluğu ve hesap verme gerekliliği ilkesinin daha sıkı şekilde uygulanması gerektiğini belirtti. Halkın katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Bu, halkın sosyalist devrimin başarısını desteklediğini ve Lenin'in öğütlerini başarıyla uyguladığını göstermektedir."

"Yeni Anayasa'nın hazırlanması, tartışılması ve kabulü doğrudan doğruya kamu görevlileri tarafından ve halk tarafından değil, halkın katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Bu, halkın sosyalist devrimin başarısını desteklediğini ve Lenin'in öğütlerini başarıyla uyguladığını göstermektedir."

"Yeni Anayasa'nın hazırlanması, tartışılması ve kabulü doğrudan doğruya kamu görevlileri tarafından ve halk tarafından değil, halkın katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Bu, halkın sosyalist devrimin başarısını desteklediğini ve Lenin'in öğütlerini başarıyla uyguladığını göstermektedir."

"Yeni Anayasa'nın hazırlanması, tartışılması ve kabulü doğrudan doğruya kamu görevlileri tarafından ve halk tarafından değil, halkın katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Bu, halkın sosyalist devrimin başarısını desteklediğini ve Lenin'in öğütlerini başarıyla uyguladığını göstermektedir."

"Yeni Anayasa'nın hazırlanması, tartışılması ve kabulü doğrudan doğruya kamu görevlileri tarafından ve halk tarafından değil, halkın katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Bu, halkın sosyalist devrimin başarısını desteklediğini ve Lenin'in öğütlerini başarıyla uyguladığını göstermektedir."

"Yeni Anayasa'nın hazırlanması, tartışılması ve kabulü doğrudan doğruya kamu görevlileri tarafından ve halk tarafından değil, halkın katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Bu, halkın sosyalist devrimin başarısını desteklediğini ve Lenin'in öğütlerini başarıyla uyguladığını göstermektedir."

"Yeni Anayasa'nın hazırlanması, tartışılması ve kabulü doğrudan doğruya kamu görevlileri tarafından ve halk tarafından değil, halkın katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Bu, halkın sosyalist devrimin başarısını desteklediğini ve Lenin'in öğütlerini başarıyla uyguladığını göstermektedir."

"Yeni Anayasa'nın hazırlanması, tartışılması ve kabulü doğrudan doğruya kamu görevlileri tarafından ve halk tarafından değil, halkın katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Bu, halkın sosyalist devrimin başarısını desteklediğini ve Lenin'in öğütlerini başarıyla uyguladığını göstermektedir."

"Yeni Anayasa'nın hazırlanması, tartışılması ve kabulü doğrudan doğruya kamu görevlileri tarafından ve halk tarafından değil, halkın katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Bu, halkın sosyalist devrimin başarısını desteklediğini ve Lenin'in öğütlerini başarıyla uyguladığını göstermektedir."

"Yeni Anayasa'nın hazırlanması, tartışılması ve kabulü doğrudan doğruya kamu görevlileri tarafından ve halk tarafından değil, halkın katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Bu, halkın sosyalist devrimin başarısını desteklediğini ve Lenin'in öğütlerini başarıyla uyguladığını göstermektedir."

"Yeni Anayasa'nın hazırlanması, tartışılması ve kabulü doğrudan doğruya kamu görevlileri tarafından ve halk tarafından değil, halkın katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Bu, halkın sosyalist devrimin başarısını desteklediğini ve Lenin'in öğütlerini başarıyla uyguladığını göstermektedir."

ertuğrul özkök

Sloganlar dinamik öğelerdir. Bir anlamda bitkiler gibidirler. Kültürleri ve zamana bağlı bir değişim dinamikleri vardır. İçeri kolayca boşalabilir. Ve üzerlerine parazitlerin yerleşmesine uygun bir yapıya sahiptirler. Bu nedenle sloganların dolaşımını sağlamak. Bu da sloganların pratikte gerçek yaşamın bulmasına bağlıdır. Böyle olmasa sloganlar boş kutulara dönerler. İçine ne dolarsa onu taşırlar. Kitlelere yayılmış sloganlar da bu tehlikeye sahiptir beraberlerinde. Üzerlerine parazitler kolayca yerleşebilirler. Bir bakarsanız kitlelerin özgürlük istemlerini de getiren sloganlar bir buharlaşımın reklam panolarında büyük harflerle yazılmaktadır.

Bakınız 1960 sloganının barışçı çağrı "Savaş yapma, barış yap" Türkiye'yi ziyaret eden Yunan iş adamları heyetinin başkanı Lazaros Efrasioğlu'nun ağzında ne hale geliyor: "Savaş yapma, il-ceret yap". Komünler ağırlayan İsmail Tercet ve Sanayi Odası Temsilcileri de iki ülke arasında dostluk ve ticaretin önemini vurguluyorlar.

"Savaş yapma, ticaret yap" anlaşmanın arka planı ne? Yunan iş adamları ne ticaret çevreleri, başka deyişle Yunan işmen ve çevreleri savaş istiyorlar. Bizimkiler de hep bir ağızdan, bir de istemiyoruz diyorlar. Fakat savaş kim istiyor? İki ülkenin halkı mı?

HALKLARI BİRBİRİNDEN UZAKLAŞTIRMA POLİTİKASI

Şişme savaşı kıyılmaması diñine kadar sokulması adanatan birisi. Ege deki

binlerce insanın birisi bu. Bu adalar ki Yunan halkıyla arasında dostluk köprüsü kurma yerine biz birbirimizden uzaklaştırmaktadır. Kişiliğimizin oluşturduğu eğitim yılları boyunca, tarih ve coğrafya kitaplarımızın, yüreğimize bir taş gibi oturduğu "müli adalar" her biri, Gölünce içimise zorla sokulmuş acılar ki, tarih kitaplarımızın o sayfalarını okumak bile istememdir.

Halklar arasındaki uzaklıkların metrelerle ölçüldüğü dönemler geçirdi. Bazen yüzler dört boyu aynı topraklar üzerinde aynı "yazgı" paylaşmış halkların aralarına çekilen yapılar, yürütülen, kilometrelerin ve öteki coğrafi koşulların yapılmadığı bir anda gerçekleştiğindedir. Bu halklar birbirlerinden uzaklaştırılmaktadırlar. Birbirlerini dolayla tanımlarını kaybetmişlerdir. Birbirini dolaylı olarak tanımlamak da bir anlamda tanınamaları demek değil midir?

Lemnos adası da böylesine halklar biden zorla uzaklaştırıyor. Ege adalarında birisi Lemnos'u Lemnos yapan yal-nuzca buğün ve şarabı değil. Democleir'in ustası Hephaistos'un tanrıları evreninde serbest dolaşma yere kadıngı yerdir aynı zamandır. Tanrıları tanrı Zeus karısıyla katya ederken araya giren oğlu Hephaistos'u bağlandıran otuğu oğlu yerime bırakır. Hephaistos'uz da Ege'deki bu küçük adaya düşer ve bir-şey kir. Kimbilir suçundan çıkardığı sesler bizim kıyılmadık bile duyulmuştuğr beki. Ama bu çığlıklar yine de Hephaistos'ustayı Zeus'un emrinde çalışmaktan alıkoymamıştır. Prometheus'a Kafkas dağında o işkence kayışma çıkarp bağlayan o değil midir?

Demiri işleyip, onu biçim veren Hephaistos'ustanın bunu işleyecek mi, yoksa

Savaş Yapma

bir yazgı olarak mı kabullendiğini bilemez. Ama bilinen bir şey var. O da, 20. yy.ın sonunda halkların bölgelerinde kendilerine sunulan menüleri bir yazgı olarak kabullenmelerinin önlenmesi gereği.

DOSTLUĞUN YOLU

İki ülke arasında gerçek dostluğu giden yol, ticari ilişkilerin başlamasıdır. "Savaş yapma, ticaret yap" ise göstermelik. Unun adı, "hem savaş yapar gibi görün, hem de ticaret yap". Ticari ilişkiler kişisel çıkarlar üzerine kurulduğundan ve nicelik olarak küçük bir çevreyi ilgilendirdiğinden dinamik bir yapıya sahiptirler. Çabuk uyum sağlarlar. Ancak sıcak savaş dönemlerinde göstermelik ilişki kopuklukları olabilir. Bunun dışında bu çevrelerin ilişkileri devamlıdır. Ama genel olarak eğitim sistemlerinin, özellikle de tarih kitaplarının ağırlığı altında ezilen halkların birbirlerini karşı-

dayıklan ne yakın ki bu denli kolay değişmiyor. Kendilerinden kilometrelerce uzaktaki halkları, gymindens müziğine ve şiirine, immanına, yaşım biçimine dek tanıyan bu iki halk birbirini ancak, harem kin ve nefretin oluşturduğu bir millet duvarındaki yansımalarından tanıyabiliyor. Hem de aynı millet boyunca görüyoruz kendimizi. Ağrı ilçekli Rum, Ağrı ilçekli Türk, İsmirli yakan Rum, İzmirli yakan Türk, kadınların ırzına geçen Rum, kadınların ırzına geçen Türk. Aklında ırzına geçiren iki ülkenin halkları. Ve bunları yapan biriz da tarih kitaplarımız ve ona emgen olan çocuklarımız.

KARŞILIKLI YÜREKLİLİK

Aradığı millet yıkılmalı. Türk ve Yunan halkının birbirlerini dolayısı, olduğu gibi tanımlaması engelleyen bu millet duvarının yıkılması gerekiyor. Bu miterlen çekliğı, duvar, iki ülke halkına yarar sağlar, bizim "müli acımız" 12

Yunan sinema sanatçıları

Türkiyeli meslektaşlarından

destek bekliyor

TÜSTAV

(ASA) Yunanlı sinemacılar geçişini Eski ay) içinde Selanik'te düzenlenmiş Uluslararası 17. Selanik Film Festivali'ne ilgili olarak kim duyduğunuz muşki. İnceleme için jüri görevlendirilmiş Yunan hükümetinin yerinde sinemadaki bakışlarını film sanatları ve hükümeti konularında Yunan Tarihçe ve Sinematek Derneği ve ASA Haber ajansında da bir çağrı gönderen Yunanlı sinemacılar bu konuda ula-

şmaları bir dayanışmaya girişmesini istedi. Atina'da Yunan Sinemacılarının büyükamir sunuyordu:

"Yunan sineması tehlikeye, Son on yıldır yapılan sayısız korkutucu bir düşüş oldu. Yetleri denleme alınmaz Yunan sinemasının sonu yakındır. Bu koşullarda 17 yıldan bu yana Selanik'te düzenlenmekte olan Yunan Sinema Festivali bu yıl gerçek kamuoyunu bir kitleli aydın-

latmak, gerçek sanatçı ve yönetmenlere destek sağlamak açısından büyük bir önem taşımaktadır.

1975 ve 76 yıllarında senik Endüstri Bakanığı de çeşitli profesyonel sinema dış kuruluşları tarafından bir anlaşma sonucu oluşturulan bir yönetme ekibine düzenlenmiştir. Bu yıl ise, hükümetin desteğine karşılık, gerçek sanatçı ve yönetmenlerin bir araya gelmesiyle oluşturulan bir komisyon tarafından düzenlenmiştir. 17. Yunan Sinema Festivali

başlangıcını bu değişiklikleri onaylama olanağına ulaşmamaktadır.

— Düzlemce komitesinin bir üyesinin seçimi işlemi sinema alanında bir ilk olacaktır taraflarından yapılabilmek, bu yıl diğer hükümetler atanmıştır.

— Just başkanının seçimi. Son değişikliklere göre jüri üyeleri tarafından seçilmiş bir hükümet tarafından atanmıştır.

— Büyük hükümet tarafından ödüllendirilecek olanların listesi.

— Ve nihayet filmle ilgili seçimi. Yönetim ve yapımcıları ortak karar yurtdışı yönetmelikler yalınca yapmaları kararının geçerli sayılması.

"Böylesi önlemler senik ve bunun da içinde tüm olarak Yunan sinemasını doğrudan ve kesin bir kontrol altına almaktadır.

"Bu nedenle, tüm sinema örgütleri birleştirilerek, Yunan Sinemacıları Derneği, 1977 Yunan Sinema Festivali'nin yitkilere karşı yönetmelik olarak düzenlenmesinde devime karar almaktadır. Ortaklaşa sinema bu kararın ardında:

— 8 konulu film ve 25 ki a film bu hükümet yönetiminde çekilmelidir.

— Yalnızca bir konulu film ki yemir.

TİCARET DOSTLUĞUN BİR ÖGESİ DEĞİL, AMA DOSTLUĞUN AYRILMAZ BİR ÖGESİ VAR. BİR- BİRİNİ TANIMA, HALKLARIN BİRBİRLERİNİ TANIMALARIYSA, BİR ANLAMDA KÜLTÜRLERİNİ TANIMALARIDIR.

Ticaret Yap

adalar ve Yunan halkının "millî acısı" Küçük Asya boğuzunun çok daha önemli. Zaten bu tarihî acıları da Ege toprakları üzerinde yerleşmiş bir millet erenî boyunca değerlendiriyoruz. Bizimizin bağımsızlık savaşı ötekilerin tarihî acısı oluyor. Mitlerin yıkılması iki tarafta da tarih kitaplarının yeniden yazılmasından başlıyor. Tarihlerin yeniden yazılması o denli kolay değil. Çünkü o

tarih kitaplarında bir üfün emgen düşünce yatıyor. Çünkü yukarıda millet beraberlerinde, uçları Ege'nin tanrılarına dek uzanan ulusal gururları da yitmişlerdir. Eger biz bu gururları kaybetmişsek, o da seni rahatsız etmez. Bütün yaşamımıza barış içinde birlikte geçtik. Onurlu ve çalışmaya sewen insanlardı. Bideden hiçbir ayrıklık

daha yakın iki halk birbiriyle tanışacaktır. Tarih kitaplarını yeniden yazmak belki iki taraf için de zor ve acılı olacaktır. Bu içi boş gurur sınırları yıkacaktır ama bunun yerine ulusal our sınırları yükselcektir. Eylül 1922 de Bağımsızlık Savaşının son günlerinde, Lamiye Türk ordusunun önünde ailesiyle birlikte canını zoru kurtarıp Sakı adasına sığınan Yunanlı ordu Theodorakis'in "Yitirilmiş Karadeniz Tırkuşu" adlı yapıtında şu sözlerle Türkiye'yi şöyle anlatıyor:

"Taaşın beni bağla. Ben Türkü Türkiye'nin başında tanıdım. Eger onu rahatsız etmesen, o da seni rahatsız etmez. Bütün yaşamımıza barış içinde birlikte geçtik. Onurlu ve çalışmaya sewen insanlardı. Bideden hiçbir ayrıklık

yoktu. Yalnızca hristiyan değillerdi. Bizim kiliselerimiz, onlarmsa camileri vardı. Sonra, birgün Yunan Krallığı ordu su geldi ve biz yunanca bayrağın astık. Efemiristi onlara açtı. Türklerle dindirdi. Utançlarını gülemek için bir damla gözyaşı bile dokmediler. Dokunmadık kuları, çiğnemedik camileri kalmadı. İşte bu nedenle biz Türkün gözlerindeki nefeti gördük."

Kan ve ateş içinden gelen bu uzam ulusal kartuluğu savaşı veren bu halk arasında gösterdiği yürekliliği, bu kez de 3 yüzyıldan çok Ösmali Egemeliğinden kalmış bir halk arasında gösterilebilir. Bu yüreklilik, araya sokulan dışmanları kaçına yaşamı nesiller için beklî de güç olacaktır. Ama yeni nesiller için henüz geç değil.

GÜZEL SÖZÜKLERE PARAZİT OLARAK YERLEŞMEYİN

Kıbrıs Harekatiyle yeniden alevlendirilen dışmanlık duygularının bastırılması isteniyorsa, bunun başlangıcı noktası sanayi ve iş adamlarının karşılıklı ziyareti

retleri olabilir mi? Aslında ticaret ve dostluk sözcüklerinin söylenişinde yan yana gelmiş ilginç bir rastlantı. Herne yakayı ele veriyorlar. Ne derler, dostluk başka alışveriş başka. Ticaret dostluğın bir ögesi değil. Ama dostluğun ayrılmasın bir ögesi var. Birbirini tanıma. Halkların birbirlirini tanımalariya, bir anlamda kültürlerini tanımalariya. Bu nedenle iki halkın dostluğuna kadeh kaldıran bu beyler, bölgede gerek bir halk istiyorlarsa, yerlerini önce iki halkın gerçek kültür temsilcilerine bırakılsın. Bu barış hareketini istiyorlarsa, birakılsınlar Yunan halkı Ruhu Su tarımı, Rahmî Salkı tarımıyla dinleylesinler. Barışın bir, Theodorakis'in türkülerini dinleylesinler, Angelepolos'un Yunan halkının acılarını ve sevinçlerini bir tiyatroya kumpanyasının turnesi boyunca ustaca dike getiren (Uo Thissios) unu seyrebilelim. Bu kültür alışverişimiz, birziyaran duvarların altında ne denli yazıyor olduğunu göstermektedir. Gidip gelen sanatçılarımız ve yapıtları Ege denizinin altında bizleri ayıran değil, birleştirir bir deniz olduğuna öğretmektedir. İşte zaman zaman başlıca gerekçelerimize kavuşacak ve üzerlerinde parazitlerin yerleşmesini önleyecektir. Yok, yürekliliğimizi cümlerimizin içiyle sarımsa, o zaman ticaretin devam edebilir. Ama, o zaman bütün dostluk gibi güzel bir dostluğın üzerine parazit olarak yerleşemeyiz. Söylenişinde kullanılmayın o sözcüğü.

Ben, Sen...

EGER SEN

EGER BEN

nehati çelikel

kunumların yaptığını bir filmdeki senlik çekilmişti. Bu durum ortaya birtakım sorular koymaktadır:

• Öncelikle senlik dağıtılacak ödülleri ve diğer senlik giderlerini karşılama gibi bir yükümlülük altındadır.

• Politik olarak: Senlik hükümetin çok yeni bakışı altında bulunmaktadır. Sonuç olarak sinema alanındaki tüm uluslararası örgüt, örnek, sanatçı birlikleri, yömestemlere, oyunculara, sinema eleştirmenlerine, teknik emenlarına bu durumu ileri dayamaşına mesajları ya da başka yönlere çabalarımıza katkıda bulunmaları dileriz."

ULUSAL GÖRSEL SANATLAR FEDERASYONU
YUNAN SINEMA VE TV YÖNETMENLERİ DERNEĞİ
YUNAN SINEMA VE TV TEKNİSYENLERİ BİRLİĞİ
YUNAN OYUNCULAR BİRLİĞİ
YUNAN ULUSAL SINEMA ELEŞTİRMENLERİ BİRLİĞİ
YUNAN BESTECİLER BİRLİĞİ
YUNAN YAPIMCILAR BİRLİĞİ

Eğer sen dost olduyun
güneş olduyun
adimlere
Ve kendini aydındıysan
bu dünya
yıkıldı
doluna
İnsanları sevmeyişin içindir

Eğer sen yağlımda banat
Parnaklarda
palanta yüzük
boğumunda yerlentik
Ve gerdimde
sarı linari
teyefiyon
Şaşırma
üncü yapılar
gülerine neme çehtine
Hayatın jantıra olduğu içindir

Ve bunların içinde ki sen her könlük per çayın
arından kaşap
Gelen çit demeden
kimsiyi reddetmeden
İhtilamın güldüysen
Sermege piyasetinde
tufanın mal
Banaherlini haasında
pota
Dostluğun neclisiyle
yüzün
Tutukların bilginde
belege
Bu dünyede geçer okçe oldun

Eğer sen eğlenmiş için
bir gece

Eğer ben dıymışım
Ahrbe
yılana
çışuna
ve sınımlere
İnsanları sevmişim içindir
Eğer yağlımda
çelik
Biletilimde
kılıçta
Dağıtımda
vandan görüyorum
Sevgiyi insanlığın içindir
Eğer ben hep beraber
matlı yarımları
görmek için
seni göyörüm

Ve bunun için ki
Bana denmiş sadettiller
vece etmedim
Atın tepesinde
içinde
Safalarda
engüel mütterleri
şindür
Yemeden
içimden
herdini inle zindinler

Ve eğer ben sevdim bulduğum
özlemlerin
Kırmızıyı bulduğum
onları
Ve onların arasında
yağyörüm
Hep beraber
matlı olmak içindir

ayya geceler
Kendini itiyon
parası pıdas
Ve onların sofrasında
onları çitendirmek için
şahlar ve
arablar söylediyen
Ve onların şahıharlığını
bölüşüyor
Ve onların birlikte
onların arasında
yağyörüm
Biraz biraz daha
yokluk olmama
biraz daha arınmamız
biraz daha uç halmama içindir

Eğer ben seni
acı çekip
aç halp
Eğlenden
kirlenmeden
dimdim
seni yağyörüm
Ve eğer sen
enlik bulup
si etek öpüp
Oste başı peit
Bunu tok
Eyle maceberler içinde
yağyörüm
Benim sofrasında
akmek ve laz
Seninkinde karamız
terah vora
Şunu bilmenize ki
ben diğer ve bir
Sen tutuk ve
kötüsün.

SONUÇ

OSTAY

BUNALIMDAN ÇIKIŞ YOLU

sezgin demirgâç

Türkiye bugün bir bunalım içinde. Bunalım hem iktidarı, hem de siyasi, Ahmud bunalım sadece Türkiye'ye de özgü değil. Dünya kapitalist sistemi buhran içinde. Süre konusu olan, kapitalist sistemin buhranı. Ve buhran kapitalist ekonominin çöküşlerinden kaynaklanmakta birlikte toplumsal yaşamın tüm alanlarını etkilemiş durumdur.

Bu aşyada bahsedildiğine, Türkiye'deki bunalım daha da çarpıcıdır. Son zamanlar ve almamak istemen ekonomik tedbirler, kökü sistemin mantığına yatan çözümlerinde sadece yüze vuran girişimlerdir. Bugün Türkiye'de ekonomik bunalım ve siyasi bunalım aynı anda bütün çıplaklığıyla ortaya. Durumun çığlığı de ekonomik ve siyasi bunalımların çakışmasında. Bildiği gibi herhangisi bir ekonomik bunalım sorunu olarak aynı anda siyasi bunalım yaratmayabilir. Veya gününmire ekonomik bir bunalım söz konusu olmadan da siyasi bunalım olabilir. Ekonomik ve siyasi bunalımlar aynı anda, aynı güdütte ortaya çıkmadıkları dönemlere rağmen çöküş bunalımları görece kolay aşılabilir makte, hiç değilse daha ileriye etkileyebilecek başarıya gönmektedirler.

ZORLAMA İLİŞKİLER VE GERÇEKLER

Türkiye yıllardır ekonomik bunalım içindeydi. Ve zaman zaman bu ekonomik bunalım siyasi bunalımlara dönüşmüş, siyasi aşyada değişiklikler olmuştur. Yakan tarihimize 27 Mayıs ve 12 Mart.

27 Mayıs v, 12 Mart v hazırlayan koşullar birbirinden farklı olduğu gibi bugün içinde bulunduğumuz koşullar da farklıdır. Bu farklılıkların açıklanmasına girmektedir, son zamanlar ve devrasyonun de-ğil olduğu olarak şu yümüne çünce zamanın bir değişmeye değil miye fayda var. Demiryol ki, 1958 devralayışını 27 Mayıs, 1979 devralayışını da 12 Mart idedi. Yeni devralayışın kazan da 2. MC'nin son olacağıdır. Çünkü MC'nin çevrelerinde yaygın olan bir düşüncedir CHP'nin paif futuşuna bir gerekçe yapılmak istenmektedir. MC'nin kendiliğinden çöküşü umularla beslenmektedir. MC çöksebilir, fakal yerine CHP'nin iktidarı alabileceği çok şüpheldir. İktidara gele bile bunalımın sona erereği söylenemez.

Türkiye'nin bugün içinde bulunduğu durum temel itibarıyla, bir yandan iktidarı evinde tutan siyasi güçlerin ilköki yetersizliğiyle durmaktadır, diğer yandan da siyasi bunalımdan kurtarabilecek güçlerin iktidarı alabileceği durumdadır olmamaktadır. Faşist tutumun, bu husustaki yararlanmaktadır.

Çok daha çığırıcıdır, Türkiye kapitalist ilişkilerin ve burjuva ideolojisinin egemen olduğu bir ülkedir. Burjuvazinin ve çözümlerinin siyasi düşüncesi belirginliğin siyasi parti ve partiler içinde ortaya çıkması ve bu partiler halinde ortaya çıkması olmaktadır. Ancak dünya kapitalist sisteminde bunalımlara karşı olarak emperyalardan kaçınılmaz olduğu Türkiye'de daha da belirgin olarak ortaya çıkan ekonomik bunalım, iktidarı evinde tutan siyasi partiler çözümlerinde durmaktadır. Çünkü gününmire bunalımın nedeni şu veya bu burjuva hükümetinin yanlış kararları olmayıp, kapitalist sistemin bizzat kendisindedir. Örneğin, içinde yaşadığımız ekonomik bunalımın en belirgin göstergelerinden biri olan enflasyon, burjuva siyaset adamlarına ve iktidarı evinde tutanlar için reddedildiği gibi, ne açık bütçe politikasının, ne kredi bolluğunun, ne de iç ticaretindeki artışların bir sonucu değildir. Enflasyonun temelinde kapitalist ekonominin işleyiş, iç mantığı gereği doğan kâr oranlarının artması, hiç değilse sabit tutulması yatmaktadır. Açık bütçe politikası da, kredi politikası da kâr oranlarının düşmesini önleyici birer araçtan ibarettir. Ve kapitalist sistemin yaşaması için zorunludur.

Sendikaların iç içe ilişkileri arasında mücadeleleri ise, fiyat artışları ya da ücretlerin sabit alınması gündeki düşümler bir derveye kadar hafifletmektedir öteye gitmemektedir. Yani, iç ticaretindeki artışlar enflasyonun nedeni olmayıp, enflasyon karşısında işçilerin yavaş düşeyenleri kırıyabilmelerini tek yoludur.

EKONOMİK-SİYASET İLİŞKİNİN KAVRAYMAYANLAR

Ancak ekonomik bunalımın kendiliğinden kapitalist düzene sona erdirileceği beklemek yanlıştır. Başta de devralayışın gibi bugün Türkiye'de ekonomik bunalım aynı bunalıma birlikte gelmektedir. Ekonomik zikirelerin yanısıra siyasi, ideolojik ve uluslararası etkilerden de yararlanılarak yapılan son bunalım girişimi boyunmaktadır. Herşey rağmen, MC'nin iktidarı ile, gününmire bunalımın sona erdirilmesi mümkün değildir.

Kısa dönemde MC iktidarı son yerini almasıyla siyasi güç CHP'nin iktidarı olacaktır. Ne var ki CHP'nin ekonomik bunalımın hakiki çözümünü sağlayacak kapitalist ekonomiyi mantığı içinde bulamaz. Kârlarının her bir kısmını emsalına ve serbest kârı çıkarılmaktadır. Bir hükümet sendikaların birleşmesiyle, gönmek yakın zamanda iktidarı evinde tutanlar tarafından yapılmaktadır. Yabancı güçlerin son zamanlar birleşmesiyle, gönmek yakın zamanda iktidarı evinde tutanlar tarafından yapılmaktadır. Yabancı güçlerin son zamanlar birleşmesiyle, gönmek yakın zamanda iktidarı evinde tutanlar tarafından yapılmaktadır. Yabancı güçlerin son zamanlar birleşmesiyle, gönmek yakın zamanda iktidarı evinde tutanlar tarafından yapılmaktadır.

Kapitalist sistemin bunalım olan içinde yaşadığımız ekonomik bunalım bir kez olarak silinmesi, bu bunalımın sendeleri üzerinde durulmadık CHP iktidarıyla devralayışların bir "siyasal demokrasi" silahıyla yapılmaktadır. Ekonomik programın se olarak silinmesi CHP'nin iktidarı gelmesini ve CHP ikti-

darı döneminde sol'un güçlenmesini beklemek, en arzından gerçekçe değildir. Döneminde kökü değişiklikler yapılmaz ya da zorlanabilir. İktidarı evinde tutanlar, CHP iktidarı döneminde sol'un güçlenmesini beklemek, en arzından gerçekçe değildir. Döneminde kökü değişiklikler yapılmaz ya da zorlanabilir. İktidarı evinde tutanlar, CHP iktidarı döneminde sol'un güçlenmesini beklemek, en arzından gerçekçe değildir.

KAPITALİST İLİŞKİLERİN DIŞINA ÇIKILMADAN

Oyaya ekonomik bunalım bir yazgı değildir. Bunalımdan çıkış yolu vardır. Ancak bu yol, kapitalizmin dışındadır. MC'nin almasıyla kapitalist ekonomiyi sürdürülebilir bir şekilde yapılmaz. Türkiye'de demokratik ilerletme CHP iktidarıyla değil, kapitalist ekonomik ilişkilerin ortadan kaldırılmasıyla, ekonomiyi yeniden düzenlenmesiyle yapılmaz.

Ancak kapitalist ekonomiyi mantığı dışında hazırlanacak bir program uygulanabileceği bir siyasi iktidarı bugünkü MC iktidarıyla gerçekçileşebilir. Elbette böyle bir program hazırlanması ve uygulanması da CHP'den beklenemez. Başta içi sınıfın olmak üzere bütün emekçi kitlelerin ilköki mücadelesi ile böyle bir program hazırlanabilir ve uygulanabilir. Sözü konulan programın hazırlanması ve uygulanabilmesi de son tabilide içi sınıfın siyasi örgütlenmesi güncüne bağlıdır. Bugün burjuvazi nasil ilköki yönetmekte ise içinde iş, demokratik güçler de dağılmaktadır. MC'ye karşı güçlü bir almasıyla yapılmasına kabul etmek gerekir. CHP'nin sadece aşyada bir almasıyla yapılmaz. Ancak böylelikle bunalım ortadan kaldırılarak kurtaracak güç birliğinin oluşmasında bunalım'nin tutulmasını yarıyor, CHP'deki demokratik güçlerin dağılması, sosyalist hareketin belirli bir güç düzeyine ulaşmamasından da payı vardır.

CHP siyasi demokratizasyon çabasında olan bir siyasi partidir. Sosyal demokrat çizgisi sürdürmektedir. Sosyal hareket bir kuvvetur bu sınırlar dışında CHP'ye işleyiş yüklenmektedir. Sosyal demokrat, ama kalye devreye, sermaye güçleri ile emekçilerin arasında bir denge sağlama amaçlıdır. Kapitalist sistemde de böyle bir denge, sistemin mantığına aydın olduğundan belirli koşullarda sosyal demokratlar ya sermaye güçlerine, ya da emekçilere yaklaşıyor. Bugün Türkiye'de CHP veya sermayeden yana birleşimlere ise, bunun bir nedeni emekçilerin ideolojik ve örgütsel olarak belirli bir güç düzeyine ulaşmamasıdır. DISK'nin siyasi bir duruşunu bir yarıdır. Ve bunalım, doğrudan doğruya DISK yönetiminin ve bazı sol çevrelerin sorunu olarak düşünülmelidir. Sosyalizm ve demokratik adına kimileri bir model uygulamaları için sınıfın siyasi örgütlenmesi kurulup işleyebilmesi için gerekli koşullar yoktur. İşlenerek içi sınıfın birliğini DISK içinde sağlamak, MC'nin iktidarı gelmesini beklemek ve CHP iktidarıyla sağlanacağı demokratik ortam içinde içi sınıfın siyasi örgütlenmesi ilan etmektedir.

GERÇEK ÇÖZÜM YOLU

Bu model içinde bir yandan içi sınıfın ve yavaş birliği adına sosyalist sendikaların tadifı edile, sendikalar demokratik çiziminde; diğer yandan da sosyalizm adına CHP yönetimine giriş. İçin daha azı yarı, DISK yönetiminin tutumunu ve hareketini (MİP) yan politikasını ileriye çevirmeye "DISK çığırması" "DISK'nin" silinmesi gündemine yapılmıştır ve DISK'nin kurulması, ilerletilmesi uygulamalarına sonuna kadar ilerletilmesi, "içi sınıfın birliğini koruyucu sektör tutumları" olarak değerlendirilmiştir.

DISK yönetiminin içi sınıf hareketini nasıl çıkarmaları gerektiği, YÜKİST'le de ortaklaşa yapılmıştır için, bunalımın daha fazla derinleşmesi gerekir. Ancak aşyada ortaya çıkan, DISK yönetiminin bugüne kadar izlediği politikasının ilanı emsile olmalıdır. Bu ilanı örmek için DISK'nin CHP şakakçılarının bugün CHP'yi sürmeleri veya DISK'le birleşmesi, ÜDC'den yana olması bir karşı önlemler aynı bir sorun gibi gösterip "ÜDC'ye sermaye güçlerini karşı çıkması" gerekçesiyle bir siyasi çizimle hayata geçirilmelidir.

Diğer yandan DISK yönetiminin belirli politikaları, içi sınıfın siyasi hareketine de zarar vermez. İçi sınıfın siyasi örgütlenmesi için siyasi örgütlenmesi içinde kopukluğu yok etmektir. Bu kopukluk içi sınıfın siyasi örgütlenmesi içinde kopukluğu yok etmektir. Bu kopukluk içi sınıfın siyasi örgütlenmesi içinde kopukluğu yok etmektir.

Dağılması, içi sınıfın emekçi kitleleri arasında elbette önemli bir etki olacaktır. Ancak aşyada tutulması gerekli devreye çıkartılması demokratik güçlerin birleşmesi olacaktır. Her ne kadar devletler bir birlik değil, faşizme geçiş veremeyebilir bir birlik. Birlik ve birlik devreye aynı yarılmakta, birleri dağılması ve devreye sermaye sınıfı. Sonun bir programın ise olabilir. Programın hazırlanması ve elbette içi sınıfın siyasi örgütlenmesi gerektirir. İçi sınıfın siyasi örgütlenmesi için yavaş yavaş emekçi partilerin birleşmesi birleşmesi, bu programın hazırlanması için emekçi partilerin birleşmesi birleşmesi, bu programın hazırlanması için emekçi partilerin birleşmesi birleşmesi.

Sosyalist güçlerin gününmire bütün dağılmasıyla yeniden kurulumu olmalıdır de gerekçesi vardır. Son günlerde Etkilerle ve Güven ve daha fazla yarılmaları sürdürülebilir olan çalışmalar olmaksızın sermaye sınıfının birleşmesi ve dağılması içinde, ileriye aydınlatılması bir iş de güçlenmektedir. Bu her zaman böyle olacaktır.